

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
august 2012 (Anul IV) Nr. 8 (42)

BOEM@

Live Literature

August 2012 (Anul IV) Nr. 8 (42) - 36 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

8 / 2012

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu
Redactori: Paul Sân-Petru, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Patricia Lidia, Cristina Roșu, Cosmina Cosma
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai
Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376**, **0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 47,

Bloc Cristal, Sc. 2, Et. 3, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Mihail Gălățanu (p.3), Petre Rău (p.7), Menuț Maximilian (p.14), Alexandru Boghiu (p.15), Ioan Gheorghită (p.18), Georgeta Muscă-Oană (p.32)

Proză: Ionuț Vlad Buda: Vis? (p.5), Cosmina Cosma: Între esență și aparență (p.9), Camelia Constantin: Magazinul de antichități (p.26), Milena Maria Mistodie: Ziua unu, momentul unu (p.29), Maria Tiresescu: Tancul / Sfertul academic (p.33)

Cronică de carte: Livia Ciupercă: Mihai Batog-Bujeniță - Ospăț cu rădăcini de mit (p.4), Vasile Popovici: Îngerii urcă la cer (p.16), Octavian Curpaș: "Platonina", de Mirela Roznoveanu, O definiție narativă a vieții ca o scenă (p.22)

Note lectură: Elena Netcu: Bucuria de a trăi în prezent (p.19)

Eseu: Cosmina Cosma: Eseu despre cuvânt (p.8), Patricia Lidia: Arta și dilema traducerii (p.11), Ionuț Caragea: Gânduri despre poeți și poezie (p.13), Tudor Petcu: Satul românesc: de la transcendență idealizată la reprezentare identică națională (p.25), Andreea Melania Popa: Dunărea, apa vie a sufletului românesc (p.28)

Interviu: Gabriel Dragnea: Interviu cu poeta, eseista și traducătoarea Nina Cassian (p.10)

In memoriam: Suzana Suliman: Destin (Al. Boghiu) (p.15)

Debut: Denisa Lepădatu: Magia Crăciunului / Spectacol în ograda bunicii (p.17)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.35)

Grafică:

Coperta I: Victor Molev - Sigmund Freud

Coperta a IV-a: Colecția ASPRA - Delta

Interior: Roland Florin Voinescu (foto)

www.boema.inforapart.ro

Mihail GĂLĂȚANU

Singur sub lună

Ea făcuse ordine sub lună,
Pusese buchete de raze în toate vasele
Turnase vin negru, uleios, în toate ulcelele,
în timp ce eu mai vedeam de unele, de altele.

Adevărul e că o priveam goală-puşcă sub lună
Cum fulgeră din senin şi cum tună
Sub lună cântam,
şi-o sărutam sub lună.

În timp ce eu cânt
tot mai bătrân şi mai bolnav şi pe brâncă
sub lună ea mă mai sărută încă

Colecție de scoici

Copiii au capetele
mari, albe, violete.
Nimic nu e, în ei, concret.
Deşi ființele lor sunt atât de concrete.
Mișcările lor sunt foarte încete
la nesfârșit descompuse-n segmente.
Ca și cum, lângă ei, timpanele-ar fi bete.
Nimic din ceea ce fac nu se aude. Nu se percepe.
Deși mișcările lor continuă, încep să se repete.

Puberii au capetele mari, albe, violete.
Lumina trece pe lângă ei mai încet.

Nud plimbându-se

Ea trece liniștită și transparentă prin oraș încât,
dacă-i senin,
Se vede prin ea până departe, orizontul cu linia roșie,
carnală, a buzei
Munții lui Venus și munții lui Marte, câmpia clară cu
grâul care se coace
Vizibil și care ajunge aproape miriște treierată.
Ea se plimbă
Ca o foaie de calc prin oraș. Este cel mai frumos
Nud pe care l-am văzut vreodată.
Care a trecut pe la noi prin oraș.
Și, privind prin alcătuirea ei transparentă și roză,
pot vedea lesnicios că e fată
și-n pântecul ei crește, dogorind, un lămpaş

Cochilie de murex

Ea urcă scările în formă de cochilie spiralată.
În urma ei
Corpul i se disipă. Ca o sticlă cu parfum.
Evaporată.
Desigur îi plac parfumurile. (Fine.)
Coniacurile. (Fine.)
Ea urcă scările în formă de cochilie spiralată
Dinspre protozoare și se îndreaptă spre
doamna stamate. Pâlnia este alături.
Ventilatorul scârțâie pe înfundate.
Face mult fum de la motorul stricat.
De când o aștept... Continuă să urce scara
spiralată. Într-o zi va veni. Va ajunge. Deghizată
în cine știe ce animal de pradă. În cine știe ce
fiară stilizată.

Superlativul absolut

Ea e superlativul absolut
la băut, la iubit, la sărut.

este, vezi, dragă doamne, supinul
care mă îmbrățișează sub pinul
vecinic verde-al dragostei noastre.

adună, totuși, toate gerunziile laolaltă.
subjonctiv de învoaltă.

neîndoios, îmi este gimnasta tuturor
timpurilor mele
de înțelepciune grele
de tinerețe, rebele.

ea e superlativul absolut,
numai superlativul absolut,
la murit, la-nviat, la iubit, la sărut.

Voi iubi sau voi scrie

Mâine va fi vineri.
Va fi o zi însoțită sau va ploua.
Voi fi mort sau viu.
Voi iubi sau voi scrie.
Voi muri pe măsură ce voi uita

Între prieteni

Numai între prieteni
Se împarte sângele.
Sângele unei fecioare.
Numai între prieteni se împarte sare.
Sarea sudorii sângelui.
Numai între prieteni se împarte sudoare.
Numai între prieteni se împarte vederea,
Auzul, pipăitul, gustul - și chiar un pic de
culoare.
Numai între prieteni se împarte iluzia.
Iluzia că împărțim iluzia
Unui sânge, vedere, sare, sudoare.

Livia CIUPERCĂ

Mihai Batog-Bujeniță – Ospăț cu rădăcini de mit

V-ați întrebat vreodată care este secretul dăinuiri noastre într-acest univers, mai precis, într-acest spațiu numit Terra? Bunăvoința divină. Acesta-i unicul răspuns. Și dacă vreți să vă convingeți, apropiați-vă de romanescul humoristico-parodic al scriitorului Mihai Batog-Bujeniță, lăsați-vă ademeniți la „*ospățul cu rădăcini de mit*” (Ed. Ars Longa, Iași, 2007), gândit în chip neoclasicizant de către înțeleptul humorist, și astfel să-nțelegeți și sensurile *motto*-ului bine ticluit dintr-o mai străbună *carte a cărților*, **Talmudul**¹.

La acest „ospăț” ospetea-i generoasă, asemenea aceleia de pe binecunoscuta *arcă a decameronului*² sau a *herptameronului*³ medieval, momiți a ne-aminti și de tonul sfătoșelnic-etic al lui Miguel de Unamuno, care glăsuia, cândva: „*Există suflete care-și au rădăcinile în aer: nefericitele! Altele nu au rădăcini: și mai nefericitele!*”

În viziunea lui Mihai Batog-Bujeniță, hlamida parabolicului se compune din vreo douăzeci de piese de șah pe tabla lumii pământeste de mileniu al III-lea, autenticul sfredelind tăios, usturător de tăios, în cei pe care-i numim, cu generozitate (pentru că – deh! – ne-am însușit – cât de cât! – bunele maniere), contemporanii noștri.

Prologul și epilogul aparțin planului mitic, de poveste astrală, fantastică (dacă doriți), de protecție divină (dar nu divinatorie). Așadar, îndrăznețul ochi auctorial străpunge astralul și ne face părtași la ceea ce se-ntâmplă în spațiul *Înaltului Scaun Ceresc*, tocmai în momentul în care, *Măritul Stăpân* își exprimă nemulțumirea față de ceea ce se-ntâmplă într-unul din spațiile creației sale, ce e drept, plămădire din „*niște reziduuri ale creației*”, întrupări bipede din „*rămășițele galaxiei*”, totuși, dotate cu o oarecare „*nișă biologică*”. Atâtea rele săvârșesc acești bipezi, încât *Preaînaltul* are convingerea că nici însuși Lucifer n-ar fi putut fi atât de „*meseriaș în chestii șoc*”. Și pentru a-i „*reforma*” pe numiții pământeni, *Premilostivul* dispune ca *preacredinciosul său sfetnic*, Sf. Petru, „*să-și facă puțin timp și... să dea o fugă pe teren...*”, să constate, formulând, apoi, și niște soluții.

Așadar, Sf. Petru își va face simțită prezența, fie ca un „*domn înalt, cu părul și barba albe, îmbrăcat cu mult gust, după o modă apusă de peste opt decenii...*”, dar cu „*lanț lung de aur la ceasul din buzunarul vestei...*”, fie ca un „*domn mai în vârstă, îmbrăcat modest...*” și *sobru*, privind, uneori „*trist, așa, peste capetele tuturor...*”, alteori, „*blând, cu o nesfârșită milă...*”, la nimicnicia întrupărilor efemere care nici nu realizau când apărea sau când dispărea din mijlocul lor, ca și cum ar fi fost un *fum*.

Înfățișându-se ca un „*bătrân ce mânca o coajă de pâine și sorbea cu evlavie, dintr-o cană de lut, apa cea bună a fântânii...*”, sfântul urmărea „*atent și parcă tare*

Mihai Batog-Bujeniță

Ospăț cu rădăcini de mit

măhnit...”, neînțelegând comportamentul *fiilor Domnului*... Să reținem: acest adverb „*parcă*”, coborât din miezul fantasticului, pare-a ne glăsuie că prezența acestui personaj bizar ar putea fi reală sau doar o fantasmă. Oricum, de fiecare dată, sfântul avea pregătită o formulă înțeleaptă: „*Bună să vă fie inima, gospodari dvs!*” sau vreuna, firesc, dojenitoare: „*Văd că vă pune PREAMILOSTIVUL la încercare și nu păreți a fi prea amărâți...*”.

Poposind în locuri mai mult sau mai puțin legendare, *preabunul sfetnic* are șansa (a se citi, neșansa) de a cântări natura limitelor speciei umane care sălășluiește în dreapta arcului carpatic, constatând, pe viu, care sunt raporturile acesteia cu natura⁴, cu Divinul⁵, cu semenii⁶.

Pentru ca sarcasmul naratologicului s-atingă acele cote într-o trezire la realitate, scriitorul apelează la întreg arsenalul lexical (cunoscut sau mai puțin cunoscut, cuprinzând, generos, toate mediile vieții sociale, pământene, firește): termeni biblici sau IT, regionalisme, argouri și jargoane, anglicisme și neologisme stilate. De asemenea, suntem dezmerdați și cu subtile descrieri de esență pur artistică, tocmai pentru ca prezența noastră pe această *arcă pământeană* să nu ne bulverseze ci, dimpotrivă, să ne ilumineze... cumva. Până nu e prea târziu! Deși, pare cam târziu. Și singuri putem constata că s-au produs atâtea „*distorsiuni în marea operă a creației*”, încât biata planetă nu poate rămâne decât în ghiarele lui Lucifer... pentru a o purifica Dar și spre bucuria lui Aghiută care, în sfârșit, pare „*convins că sosise momentul reabilitării*” sale. „*Chițcăitul*” său „*de plăcere*”: „*o să-i iaaa... o să-i ia!...*”, ne-amintește de o replică celebră, caragelianescă, în rostirea inconfundabilului (v-amintiți?) Birlic.

Demn de reținut că, sub faldurile parodicului, al frazărilor satirice, se rostesc dure adevăruri.

Dac-ar auzi cine trebuie s-audă, ce bine-ar fi!!!

(continuare în pag. 6)

Ionuț Vlad BUDA

Vis?

Povestea mea începe într-un sfârșit de decembrie când iarna începea să-și intre în drepturi și să se facă cu adevărat simțită. Eram în anul doi la filosofie și nu aveam în minte decât dorința de a înțelege ceva din această viață și de a-i impune un sens. Numele meu este Crinu. Sunt țigancă și provin din Negrești-Oaș. Aveam 20 de ani când au avut loc toate aceste întâmplări stranii pe care sper că le voi putea relata aici fără a pierde nimic din ce s-a întâmplat cu adevărat.

Aveam un curs de metafizică cu profesorul Mihai Codreanu care încerca să fie o copie palidă a lui Nae Ionescu ce atrăgea toți studenții la cursurile sale de metafizică și nu îi învăța ce e filosofarea ci cum să filosofeze. Carisma lui Codreanu era cea care făcea ca amfiteatrul să fie plin la fiecare dintre cursurile sale cu toate că materiei nu prea i se mai acorda o atât de mare importanță după scrierile lui Kant. Dar Codreanu știa să ne provoace, știa să ne angreneze pe toți în discuție și să ne facă să rămânem uimiți când noi înșine eram cei care găseau răspunsurile la întrebările pe care tot noi le puneam. Era un bărbat brunet, de aproape 1.90, cu un zâmbet permanent, ușor ironic, dar care trezea în inima studentelor sale multe pasiuni.

M-am îndrăgostit de el încă de la primul curs și mi spusesem la final că vreau să fie al meu, că vreau să-l cuceresc și să mă bucur de el. Mă așezasem în prima bancă și încercam să-l fac să-mi întâlnească privirea. Știam că dacă mi-o va găsi pentru câteva secunde va fi cu siguranță al meu. Niciodată privirea mea, ochii mei mai negrii decât noaptea nu dădeau greș... Codreanu se opri pentru câteva secunde din prelegerea sa asupra timpului și se apropie de mine privindu-mă cu o foame cum nu am mai întâlnit niciodată.

- Ați înțeles, domnișoara Crinu? mă întrebă el cu o voce ce îmi paraliza orice răspuns, ba chiar și respirația îmi părea a fi oprită.

Am dat aproape inconștientă din cap în semn de aprobare, dar vocea lui, întrebarea adresată mie, continua să-mi bântuie mintea și să mă facă să-l doresc și mai mult. Tot cursul nu am fost în stare să-l urmăresc, întrebarea lui continua să se repete în gândurile mele. Privirea lui parcă mă hipnotizase pe vecie.

- Ați înțeles, domnișoara Crinu?

Această întrebare continua să se reverse peste gândurile mele ce refuzau să se concentreze și în altă direcție. Codreanu îmi invadase mintea și mă simțeam deja a lui.

- Domnișoara Crinu, ați putea veni la mine la birou, mâine la ora 9? Îmi pare că aveți unele întrebări asupra tematicii cursului și mie nu-mi place ca vreun student de-al meu să aibă nelămuriri.

- Da, vă mulțumesc, domnule profesor, îi șoptisem eu, nemaifiind stăpână nici măcar pe vocea mea. Din nou ochii lui negrii și vocea atât de sigură mă hipnotizară. Colegii mei ieșiseră deja din amfiteatru, dar eu eram pierdută undeva într-un neant al gândurilor unde singura certitudine era Codreanu, cu a lui privire pătrunzătoare. Acea privire... Acea privire parcă vroia să-mi spună: Crinu, ești deja a mea!

Profesorul ieșise și el, dar eu continuam să rămân acolo incapabilă de vreo reacție. Pradă gândurilor și lui Codreanu... Din această reverie mă trezise colega mea Mira, căreia îi fu imposibil să nu fie ironică cu mine...

Mă îndreptam cu ea spre cantină, dar îmi era imposibil să o ascult, să port o conversație cu ea. Nici la masă nu simțeam gustul mâncării, nu mai simțeam nimic de fapt. Era doar Codreanu în mintea mea, nu puteam să alung din fața ochilor minții acea privire a lui...

Noaptea se ivi fără să o văd, dar somnul refuza să se facă prezent. Îmi doream să dorm, să treacă timpul cât mai repede și să se facă dimineață, să pot să fiu a lui Codreanu! Acea noapte a fost însoțită de mii de vise ce aveau în centru doar imaginea lui Codreanu. Eram într-o altă lume, îmi era teamă, dar totuși îl vroiam! Chipul lui Codreanu acoperit de o cunună de lauri, iar trupul îi era înveșmântat într-o togă precum a unui senator roman.

- Vino, îmi șopti el. Vino...

Dar refuzam să mă mișc și simțeam cum teama mă copleșea. Nu vroiam să-i dau ascultare și totuși doream să-i ajung în brațe.

- Vino! spuse el imperativ, și de această dată nu mă puteam sustrage poruncii sale.

Mă ridicai din pat și mă îndreptai spre el cu pași mici... Fereastra era deschisă, viscolul arunca mii de fulgi de nea în cameră, dar nu simțeam gerul cu toate că termometrul de pe perete indica minus 10 grade Celsius. Cu pași mici, aproape refuzam să merg, dar ceva mă trăgea înspre el, nu eram deloc stăpână pe mine, încercam să mă agaț de orice, dar brațele mele nici ele nu erau ale mele. Doar privirea mea se pironea asupra aceluia termometru de parcă acel obiect m-ar fi putut sustrage lui Codreanu. Apoi îmi aruncau privirea asupra colegei mele Mira, ce dormea un somn de plumb cu toate că plapuma îi era plină de nea. Simțeam o căldură moleșitoare, precum cea dată de un pahar de vin după o zi obositoare. Pleoapele îmi erau grele, brațele moi...

- Vino, iubita mea iubită! auzii din nou acel glas ce mă conducea și era stăpân peste mine. Vino!

Pluteam? Mergeam? Nu știu, știu doar că am ajuns în brațele aceluia Codreanu care a luat cunună de lauri și a pus-o pe capul meu spunându-mi: ești a mea, divino!

Am leșinat instantaneu și m-am trezit cu spaimă într-o încăpere plină de cărți. Mii de cărți, pe toți peretii... O muzică tulbură liniștea dintr-o dată și avu un efect calmant asupra simțurilor mele. Era Hurst, cu a lui vioară... Mă calmă și parcă uitai tot ce se întâmplase. Unicul gând era de a mă ridica de pe acea canapea și a mă uita printre cărți. Mă ridicai și abia atunci am observat că purtam o rochie neagră, lungă.. Dar din nou notele sublime izvorâte din Hurst îmi opriră orice

(continuare în pag. 6)

teamă. Vroiam un singur lucru: să văd de ce cărți sunt înconjurată. Mă repezii spre ele în goană, și le citeam titlurile: de la Herodot, Hesiod, Heraclit, Platon...până la Kant. Toți filosofii antichității, evului mediu, alchimistii, primii teologi, filologi, dar șirul de cărți se întrerupea brusc la Kant: o carte groasă ce purta doar titlul de "Critica Rațiunii Pure", dar paginile îi erau goale. Pe un alt raft zăceau marile scrieri ale literaturii romane, printre care Ovidiu, Seneca, Petronius și Marcus Aurelius se evidențiau prin faptul că volumele păreau a fi făcute din aur.

Uitasem de tot și nu aveam în mine decât dorința de a deschide cât mai multe cărți, de a le sorbi cuprinsul. Vibram interior o dată cu muzica lui Hurst... Auzii atunci vocea lui care mă scoase de sub imperiul cărților:

- Vino, divino! Vino!

Era el! Era Codreanu! Mă simțeam atât de fericită, atât de veselă și atât de frumoasă! Era Codreanu meu, purtând cununa de lauri și toga de senator. Privirea lui era surâzătoare, liniștitoare și mă făcea atât de dornică de a vorbi cu el! Dar eram incapabilă să scot un sunet, nu puteam articula nici un cuvânt, absolut nici un cuvânt. Vroiam să-l strig, dar nu puteam!

- Liniștește-te, divino! Lubita mea iubită, crede în mine!

Din nou cuvintele lui mă liniștiră, și de această dată eu alergai spre el și i-am sărit direct în brațe îmbrățișându-l, dornică să mă dizolv în el. În brațele lui simții că mi-am găsit locul, că formăm un tot unitar, că suntem un singur corp, o singură ființă. Parcă mă pliam pe el, parcă brațele mele își găsiră adevăratul loc...

- Divino, nu simți că avea dreptate Aristofan în Banchetul lui Platon? Nu simți că tu ai fost, ești și vei fi etern a mea? Nu simți că eu am fost, sunt și voi fi etern al tău? Nu simți că suntem unul? Divina mea! Îmbrățișează-mă! lubește-mă! lubește-te!

Vocea lui cu acest torent de cuvinte aruncară asupra mea un potop de lavă. Simțeam pentru prima oară în viață, palpabilă, dragostea pură. Dragostea, iubirea... Eram copleșită de fericire pură! Aș fi vrut să urlu: iubitul meu, cât de mult te-am căutat! Dar incapabilă să arti-culez vreun cuvânt m-am lăsat sub îmbrățișările și mângâierile lui...

- Divino!

Și mă simțeam divin!

Săruturile lui îmi deschideau mintea, sorbeam aproape toată cunoașterea lui, toate suferințele lui milenare ale sufletului său... Mă vedeam pe mine în sufletul lui și-mi vedeam toate viețile trecute... Simțeam că mă dizolv în el și am găsit paradisul pierdut de primii oameni. Eram în paradis în acele clipe! Minute, ore? Nu o pot spune, mi-e imposibil...

Dar Hurst amuți și senatorul meu roman se pierdu din fața privirii mele, cărțile se roteau haotic prin aer, într-un vârtej ce le trăgea în el și le făcea apoi nevăzute. Simțeam cum cu fiecare carte pierdută în acel neant se rupe ceva fizic în mine, eram disperată! Îmi venea să plâng și deodată lacrimile mi-au izbucnit... Lacrimi de sânge! Brusc vârtejul dispăru și o dată cu el toate cărțile: doar "Critica Rațiunii Pure" a lui Kant se rostogoli la picioarele mele... În acel moment am leșinat...

Mă trezii în fața profesorului Codreanu, care de la biroul său îmi spunea:

- O dată cu Kant, metafizica tradițională moare. Vechea metafizică avea ca obiect suprasensibilul, supranaturalul, transcendentul - Dumnezeu, libertate, nemurire, iubire -, noua metafizică a lui Kant are ca obiect imanentul, domeniul non-sensibil al cunoașterilor pure, aprioric. Iubirea imaginată de Platon i-a sfârșit, e doar o amăgire. Kant pune final unei epoci...

Eram într-o stare groaznică, dar profesorul continua să vorbească și să-mi explice cum tot ce spunea metafizica tradițională era mai mult un mit, o invenție omenească, nedemnă de a fi luată în seamă. Nu era Codreanu meu! Era un alt Codreanu, schimbat, dar cu același suflet. Să fi fost totul un vis? M-am scuzat că nu mă simt bine și am plecat, m-am ridicat brusc, fără să salut...

Eram speriată! Un vis să fi fost totul? Tremuram toată, nu de gerul de afară, ci de teamă. Am ajuns la cămin și intrând în cameră am găsit-o pe Mira în pat.

- Așa devreme ai plecat? Nici nu te-am auzit! Am răcit groaznic, cred că am gripă.

Mira răcise din pricina geamului deschis? Dar Codreanu al meu cu toga de senator a fost doar o amăgire? Ce e cu mine oare?

Nici astăzi nu știu dacă a fost ceva adevărat în acea noapte rece de decembrie. Doar îmbrățișarea lui îmi lipsește, a lui Codreanu, jumătatea mea pierdută de epoca rațiunii... Dar te vei trezi tu, Codreanu, și mă vei căuta iar!

(urmare din pag. 4)

Note:

¹ „Fii atent la gândurile tale, / pentru că ele vor fi cuvinte. / Fii atent la vorbele tale, / pentru că ele vor fi (deveni) fapte. / Fii atent la faptele tale, / pentru că ele vor deveni obiceiuri. / Fii atent la obiceiurile tale, / pentru că ele vor fi caracterul tău. / Fii atent la caracterul tău, / pentru că el va fi destinul tău”.

² Giovanni Boccaccio (1313-1375) – **Decameronul** (1349-1351), capodoperă a umanismului italian; operă medievală alegorică; reprezintă un document important despre viața și obiceiurile secolului al XIV-lea;

³ Margareta de Navarra (1492-1549) – **Heptameronul** (publicată postum, în 1558), imitație după **Decameronul**, povestirile au tentă filosofico-moralizatoare;

⁴ „În ultimele sute de ani ale mileniului ce tocmai a trecut... fuseseră șterseră șterse de pe harta lumii milioane de km pătrați de pădure...” (p. 73)

⁵ „Singuru' și adevăratu' DUMNEZEU e ăsta...” – banul... (p. 103)

⁶ „Băi, tataie, dăn' ce pădure ieșiși matali că te văd cam retardat rău dă tot?!...” (p. 104)

Petre RĂU

(i)dealul văii mele

iubito
ne mai vorbim
doar în frecvențe joase
agățători
pe trunchi de rogoaiv
încă mai deslușim
faptele oarbele
ca niște bogați mult prea săraci în desăvârșire
știam că Dumnezeu ne învățase
când întâlnim un josnic să-i
dăruim iubire
așa îl făptuim mai bun
dar pentru noi
doar fulgerul contează fie tacit
sugrumat de molcomire
am crezut multă vreme că
tot ce vine din eden vine
de la tine dar
n-am crezut că tot
ce-i la mine tare
pentru tine nu ia făptură
acum sunt damnat
cu demnitate
îmi port crucea
pe (i)dealul văii mele de rai

condamnat la singurătate

ești condamnat la singurătate
mi-ai zis
cu gura ta fastuos de ocupată
libertatea ți-e frumoasă
precum voia ta
astfel îți vei conserva nemurierea
fără mine în brațe
eu te alcătuiam din cuvinte
nemaispuse până atunci
și nu știam cum să-ți mai intru în voie
acum ascult zăpezi
și mă subțiez de urât
nu mă mai bate nimeni pe spate
ce faci
ai uitat de mine
voi toți ați uitat de mine
și Dumnezeu a uitat de mine
și mă ține aici pe uscat
în loc să mă arunce
în apele decoloratului somn veșnic
mai aproape de stele

un drum de izvoare ascunse

lumea se prefăcea că înțelegea lumea
răsuflau galaxii prin suflete expirate
măcar de ar fi fost dată o mireasă fiecăruia
moartea să nu mai atârne de circumstanțe
ca un nod de spânzurătoare ca un semn
neînțeles
singura pasăre pe care o iubeai
să se așeze lângă tine
și împreună
să vă ascundeți sub plapumă
să faceți să pâlpâie dureros candela
așa cum matematica nu suferă de pudoare
atunci când ne pune linii strâmbe sub nas
neținând seamă de vârsta noastră
suindu-se la cap ca o beznă
încălcându-ne neuronii
și risipindu-i pe toți cei dragi
în beția de toiege cu bărbi
urmând un drum fără întoarcere
de izvoare ascunse

ce mai știți

oho prieteni
ce mai știți despre iubita mea
căci mie
mi-a tăcut demult îndărătnicul ornic
și de pe pieptul ei alb
nu mi-au pierit încă nopțile
aș mai aștepta o liniște să-mi soarbă ploile târzii
să nu mai apuc vreun plâns de dincolo de plâns
pârjolitele țărături de-a lungul rănilor mele
am lăsat atâtea în urmă și-acum îmi apar înainte
nici nu mai am curaj să citesc pentru că
o aflu în fiecare cuvânt
mereu spus înaintea mea
mereu nespuse de mine
eu doar îi înviorez sensul
și mă zbat apoi în migratoarele-mi iluzii
precum o broască țestoasă
aleasă de mine semn la cărțile mele

pecetea lui Dumnezeu

îmi închipui că Dumnezeu este atâtea de generos
că-și va da viața odată cu mine
nu se va crampona de putere
și după acest sacrificiu suprem
probabil că stelele se vor privi între ele mirate
ca niște suflete muribunde
cu respirația în derută precum galaxiile vara
nu mă mai grăbesc însă
pentru că oricum timpul nu-mi va ajunge
și n-am de gând să apuc
să privesc cum lumea se sfârșește
dar nu mai spun nimic pentru că
deși nu mai e mult
mă va urmări tot restul vieții

Cosmina COSMA

Eseu despre cuvânt

Pierduți, inconștient de cele mai multe ori, într-un labirint de cuvinte, încercăm să găsim ieșirea din amalgamul de aspecte și conotații, încercăm să medităm la viață și la moarte, la oameni și la lucruri, probând toate cheile pe care le avem la dispoziție: ironia, ludicul, aforismul, disperarea, superficialitatea sau profunzimea. Aceasta demonstrează capacitatea cu adevărat dramatică a omului de a structura sau a destructura un întreg univers de cuvinte. Lungul drum din întinericul labirintului spre lumina salvatoare a cuvântului nu face altceva decât să exprime iluzoria ieșire, pentru că fiecare cuvânt naște interpretări diferite, fiecare cuvânt naște sensuri multiple și atunci „trebuie să punem semne la fiecare pas [...] Să nu te rătăcești înainte”¹.

Este posibil ca această rătăcire în cuvinte să nu fie altceva decât o pierdere în sine, o convertire a concretului în abstract, iar rătăcirea va deveni reînțoarcere (rezultat nefast al drumului prin labirint) prin conștientizarea propriului drum și pentru a da un sens rătăcirii. Ne sustragem sau exprimăm, spunem adevărul sau mințim, ascundem sau devoalăm, totul se face prin cuvânt, cuvânt maltratant sau maltratant, manipulant sau manipulat, și... suntem în labirint.

Cuvântul în sine nu înseamnă nimic, e doar un semn schițat pe un suport care poate fi orice, piatră, hârtie, scoarță de copac. Cel mai mult mă contrariază semnele de pe băncile din parcuri sau de pe copacii crescuți la marginea aleilor mai puțin umblate, le știm cu toții, zâmbim când le vedem sau condamnăm indignați pe cei care nu respectă natura sau distrug bunurile publice. Formula, pentru că seamănă izbitor cu o formulă matematică, este: $X + Y = \text{LOVE}$. Mă întreb de ce acești anonimi folosesc cuvântul din limba engleză, dar nu ezită să-și pună în formulă prenumele. Mă întreb de ce nu folosesc cuvântul în limba română, dragoste sau iubire. Poate acel „love” reduce riscurile, „love” nu implică prea multe responsabilități dar, în același timp, aruncă în derizoriu un sentiment. Chiar cuvântul în sine, semnul, este „ușor”, diafan și efemer, „love” - ca o mângâiere ușoară pe obraz, ca o briză subtilă, care a fost și a trecut. Pe de altă parte, cuvântul iubire este un cuvânt „greu”, este ca o asumare, ca o decizie definitivă, mult mai dificil de îndepărtat, ca o anatema, ca un semn pe viață. De asemenea, cuvântul „dragoste” are o altă încărcătură, devine cu adevărat colosal, ca o stâncă ce poate strivi sufletul fragil al ființei și așa șubrezite de căutarea ieșirii din labirint.

În altă ordine de idei, cuvântul permite dezvoltarea în interiorul lui a unui punct de vedere multiplu,

poate cel care și-a lăsat pentru eternitate (crede el sau ea) gândul scrijelit cu micală sau încrâncenare, chiar este invadat de „lava pătrunsă de lună”². Și cine sunt eu să mă îndoiesc de adevărul celor citite într-o plimbare prin parc?

Ceea ce am încercat să arăt este faptul că prin orice cuvânt spus, auzit sau citit intrăm în labirint, pentru că cuvântul are, dincolo de carapacea grafică, viață interioară, el trăiește și ne cheamă la meditație asupra multitudinii de sensuri și aspecte. În fața cuvântului suntem spectatori dezinhibați, nu avem în față (cam impropriu spus) un obiect rotund și etanș care nu permite accesul, ci chiar suntem invitați înăuntru fără să știm că ne așteaptă labirintul. Drumul prin labirint este presărat cu numeroase capcane, relația dintre lucruri, sentimente și numele lor putându-se rupe, iar ceea ce descoperim poate fi tulburător.

Când ne-am născut am intrat în cuvânt (și în multe alte lucruri care ne plac sau nu), când murim se lasă tăcerea sau... povestea continuă într-o altă dimensiune. Între cele două momente, viață și moarte, se întinde „cuvântul” din care nu ieșim decât atunci când se încheie călătoria. Viață, inițiere, drum, cunoaștere, toate sunt cuvinte și nu „vorbe goale”. Înțeleg acum înțelepciunea acestei expresii, cuvintele primesc sensul pe care noi vrem să-l dăm, dar poate sensul nostru nu coincide cu sensul celui care ascultă, pentru el vorbele sunt golițe de sensul cu care, credem noi, că am încărcat cuvântul. Dacă privim cuvântul din această perspectivă, el devine întotdeauna o armă (armă mortală, arcul lui Cupidon etc.), dar încărcătura nu mai depinde foarte mult de cel care lansează proiectilul, ci de cel căruia îi este adresat. Cuvintele pot fi atât de „grele” pe cât vrem noi, dar cuvintele nu ne mai aparțin după ce au fost rostite, nu mai avem aproape niciun control asupra lor și de aici înainte, totul depinde de cel care primește încărcătura. Căutăm mereu cuvântul potrivit, dar care, odată rostit, face doar ce vrea receptorul, pentru că, atunci când vorbim, suntem mereu niște părinți incapabili să-și disciplineze copilul. Astfel, „copilul-cuvânt” ajunge mereu, fără derogări, în grija unor „părinți vitregi” care poate vor face cu totul altceva decât am gândit noi cu „copiii-cuvinte”.

Cred că noi, românii, avem ceva special, prin aceea că privim lumea fără conștiința anihilantă a relativizării axiologice și ontologice, și la fel privim și cuvântul. El, cuvântul, nu ne sperie, vorbim mult, în orice ocazie, emitem judecăți de valoare și asta e ceva bun, în ideea în care îmi dă speranța că ființa umană e încă perfectibilă.

Cuvântul, sau mai bine zis sensul lui, are forța demiurgică de a anula cronologia, de a modifica spațiul și timpul, de a construi și ruina, de a anula mitologiei, de a relativiza și absolutiza, de a transforma totul în nimic. Schema comunicării devine astfel o încercare puerilă de a explica inexplicabilul pentru că mesajul depinde doar de capacitatea emițătorului și chiar mai mult, de capacitatea receptorului de a decoda mesajul.

(continuare în pag. 9)

Cuvintele devin examenul pe care îl susținem mereu în încercarea de a deține controlul și de a cuprinde în tipare logice realitatea.

Mă întreb cum ne putem păstra bruma de spirit în acest labirint. Poate tot ele, cuvintele, ne vin în ajutor, fiind percepute ca încurajări ale sinelui și să nu uităm ironia care ne salvează de atâtea ori de la o existență fadă. Îmi dau seama că, în orice situație am fi, cuvintele ne pot trăda, dar ne pot și salva, fiind un fel de graniță între bine și rău, alb și negru, acestea generând totodată o gamă variată de sentimente, de culori vii sau pale care compun viața noastră. Prin urmare, existența este inteligibilă prin cuvânt, deși raționalul are partea lui de irațional, așa cum viața are partea ei rezonabilă și cea absurdă, granița dintre cele două fiind, de cele mai multe ori, de o mobilitate deconcertantă.

Probabil există un talent de a înțelege cuvintele, așa cum unii au talentul de a le pune pe hârtie. Sunt convinsă că nu toți oamenii s-au născut cu acest talent, așa cum nu toți ne-am născut muzicieni, sau pictori, sau scriitori. Am găsit odată, nu mai știu unde, o însemnare: „citit Enigma Otiliei, lectură greoaie și plictisitoare”. Sunt de acord că acest roman nu trebuie să placă tuturor, dar atunci nu ar trebui citit, nici măcar din obligația elementară a elevului de liceu. Viața e oricum scurtă și atunci de ce să citești mestecând nisip câteva sute de pagini pentru ca, în final, să faci publică o constatare atât de tristă?!

Știu că există și „vorbitorii de profesie”, oameni cărora le place să se audă, oameni care au vanitatea să creadă că pot împlânzi cuvintele. De cele mai multe ori, talentul lor de vorbitori este infinit mai mic decât vanitatea despre care v-am spus. Incapacitatea lor de a colabora cu cuvintele, de a accepta supremația cuvântului, vine dintr-o cauză absolut reală: necunoscându-și limitele, aceștia ajung să creadă că nu au nicio limită, că toate cuvintele au creat un univers doar pentru ei și ca urmare, nu mai este loc pentru altceva. Pe un astfel de inocent (acesta este un eufemism) nu-l poți învinui nici măcar de rea credință pentru că reaua credință este însăși natura lor și ca urmare ar însemna să-l învinuim că există, ceea ce este, firește, prea mult. Din păcate, vorbitori absolut netalentați își expun în voce jalnicele rezultate ale iluziei că au împlânzit cuvintele.

A vorbi despre cuvânt folosind cuvinte este ca și cum ai încerca să faci o operație pe creier folosind trusa unui mecanic. S-ar putea ca totul să se dezintegreze, să se transforme în pulbere, dar nu una ordinară, ci pulbere de stele, pentru că „La început a fost Cuvântul și Cuvântul era Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul”³. Mă emoționează și mă sperie atâtea forță! Cuvântul, ca și Dumnezeu, nu este palpabil, nu poate fi văzut ca orice obiect sau ființă concretă, dar această imposibilitate de a vedea nu îi anulează nici puterea și nici slăbiciunile.

¹ Sorescu, Marin, *Leșirea prin cer - Iona*, Editura Eminescu, București, 1984, p.50.

² Blaga, Lucian, *Poezii - Ediții definitive*, Ed. Semne, București, 2007, p.63.

³ Sfântul Ioan

Cosmina COSMA

Între esență și aparență

Nu pot să înțeleg ce s-a întâmplat... Era totul atât de frumos... Mă obsedează amintirea zilelor în care stăteam ore în șir, pur și simplu privind unul în ochii celuilalt. Ore întregi de contemplare... Sau seriile în care ne plimbam sub clar de lună, iar el îmi spunea că mă iubește... E posibil ca totul să fi fost doar o minciună? Să mă fi mințit atât de frumos? Acei ochi atât de sinceri să fi ascuns atâtea perfidie? Nu vreau să mă gândesc la asta... Știi că îmi face rău... Și totuși... Nu pot... Aș vrea să am puterea să-mi întreb soarta de ce m-a amăgit atunci în cimitir! Mi-a zis că el e cel ce avea să-mi fie ursit, deoarece i-am văzut chipul în apă, la fel cum mă văd eu în oglinda aceasta! Mai ții minte cu câtă emoție pregăteam cornul, busuiocul, crucea, tămâia, cuțitul? Și bucuria cu care le-am dus la sfințit? Sau toamna în care rosteam „Visul Maicii Domnului”? Parcă întreaga poveste ar fi fost un balon de săpun ce s-a spart dintr-o dată, fără vreun motiv anume... Totuși, aș vrea să știu de ce! Mă uit la această furnică și îmi dau seama cât de asemănătoare trebuie să fi fost viețile noastre. Mereu am trăit înconjurată de oameni, mereu am făcut ce mi s-a spus, mereu mi-am dus la capăt sarcinile, mereu aceleași lucruri... Am întâlnit în sfârșit ceea ce credeam că este iubirea, iar în zborul nostru nupțial doar eu am fost cea care a rămas fără aripi. Asta să fi fost pedeapsa pentru că am încercat să mă abat de la regulă? O pedeapsă prea crudă pentru această dorință de a evada dintr-o viață monotonă...

Nu mi-a plăcut niciodată etnia în care am fost născută și nu spun asta pentru că naționalitatea din care fac parte e una desconsiderată, ci pur și simplu deoarece simt că locul meu e într-o altă lume, o lume simplă, în care să-i iau mâna și să-i pot simți dragostea fără să fiu nevoită să mă căsătoresc la vârsta la care eu ar trebui să mă bucur încă de copilărie, să-mi pot simți frumusețea și într-o rochie simplă, nu doar în această vestimentație care mă face să arăt ca o paiață, să-mi pot prinde pletele alfel decât în bănuți și să am și eu dreptul de a mirosi o floare fără să par penibilă! Știu că tu mi-ai spune că această lume te poate ademini și prin arta coloristicii, a muzicii, a dansului. Dar asta nu e ceea ce caut eu! Iar tu... Tu ești singurul lucru care mi-a mai rămas de la el... Bunul meu prieten... Păcat că tu ești, nu poți vorbi, pentru că, dacă acest lucru ar fi fost posibil, în mod sigur mi-ai fi oferit o explicație pentru toate acestea. Tu știi ce se ascunde în spatele acestei povești! Sau măcar de mi-ai putea spune niște vorbe care să-mi aline durerea... O, cât aș vrea să înțeleg...

În tot acest timp, bătrânul cal stătea cu un aer supus și asculta discursul dramatic al Andromedei, de parcă ar fi absorbit fiecare cuvânt pe care aceasta îl rostea, de parcă ar fi vrut să îi spună ceva, să facă ceva, să plece undeva, dar nu știa ce, nu știa cum, nu știa unde... Era doar un biet animal și totuși, atât de

(continuare în pag. 21)

Gabriel DRAGNEA

Interviu cu poeta, eseista și traducătoarea Nina Cassian (n. 27 noiembrie 1924)

Lume multă, agitație și nerăbdare pentru a o vedea la Institutul Cultural Român pe scriitoarea Nina Cassian (Renée Annie Cassian), plecată din România cu 18 ani în urmă (n.a., interviul a fost realizat în 2003) și stabilită la New York. Obligată să rămână acolo din pricina ideilor sale politice, dar mai ales din cauza poeziilor ironice la adresa Elenei Ceaușescu, Nina Cassian a rămas doar cu dorința de a reveni în țară. Dincolo de vârsta înaintată, aproape 80 de ani, poeta a dovedit că poate trăi cu intensitate orice moment, bucurându-se de orice clipă rămasă, oferită de viață. Argumentul viu este prezența alături a noului său soț, de origine americană, cu care s-a căsătorit în urmă cu aproximativ cinci ani. Venirea în țară a poetei a culminat cu lansarea cărții sale: "Memoria ca zestre", apărută la Editura Institutului Cultural Român. Referitor la acest jurnal, scriitoarea a declarat: "Dacă memoria mea este o zestre - sunt foarte bogată, prin profunzimea de elemente acumulate, peisaje arome, culori, cărți, artă, muzică, ființe etc. care mă cutreieră și azi cu o vitalitate și o prospețime aproape insuportabile".

Iată ce a mărturisit poeta într-un scurt interviu.

- Doamnă Nina Cassian, v-ați gândit să vă reîntoarceți în România?

- Dacă s-ar putea... E prea complicat pentru că, în mod miraculos, acum patru ani, chiar cinci ani aproape, m-am măritat cu un american. Asta începe să îmi pună o problemă. Dorința mea fierbinte ar fi fost să stau șase luni în România și șase luni la celălalt domiciliu al meu, cel american. Visul e imposibil, căci la București nu am un spațiu de locuit, sunt absolut lăsată pe drumuri. În trecut, autoritățile s-au purtat foarte urât cu mine. Deci, acum, repatrierea este mai complicată pentru că sunt măritată acolo.

- Credeți că cititorii americani vă apreciază mai mult decât românii?

- Nu știu. E dreptul lor, al cititorilor, al criticilor literari să mă coteze la o bursă a valorilor. Tot ce pot să fac e să prezint oferta mea, cărțile mele. Restul nu mai depinde de mine. Dacă ei nu mă vor, eu nu pot să spun ca Lăpușneanu, "dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau". Aștept să mă vrea.

- Care a fost motivul pentru care ați plecat din România, în 1985?

- Eu am plecat să predau un curs de, pardon, măiestrie poetică la Universitatea din New-York. În nici un caz nu plecam de tot. Dar, a izbucnit, cum scrie și-n carte, acel scandal politic, acea tragedie cu Gheorghe Babu Ursu.

În jurnalele lui eram foarte des citată și implicată cu părerile mele politice, cu versurile mele satirice la adresa soților Ceaușescu. Un văr sau o verișoară a domnului Iordan Chimeț mi-a telefonat la New York și mi-a spus: "Nu te întoarce!" Și bine a făcut, pentru că, imediat după aceea, Gheorghe Ursu a fost arestat și apoi ucis în închisoare.

- Aveți să le reproșați ceva acelor care nu vă gustă poezia?

- Nu, este lipsit de demnitate să vii și să spui: "eu sunt mai bun poet decât credeți voi!" Asta nu pot s-o fac.

- Dar sufletul, ce vă dictează în aceste condiții?

- Nu-mi dictează nimic, decât să merg înaintea. Adică, voi continua să scriu poezii la capacitatea mea, atât cât pot. Restul, Dumnezeu știe!

- Ce veți mai pregăti, atât pentru cititorii dumneavoastră de acasă cât și de peste Ocean?

- În primul rând, scriu volumul al II-lea și al III-lea din memorii. Asta este o prioritate, pentru că versuri scrie toată lumea, iar memoriile mele numai eu pot să le scriu. Poeziile vin când se impun ele. Eu niciodată nu mi le programez.

- Ce vă deranjează cel mai mult în viață?

- Știu eu ce să spun... Este o întrebare profundă și iată de ce ezit, pentru că nu e vorba de ceva concret. Adică, nu pot să mă plâng. Sunt săracă, dar nu muritoare de foame. Am găsit iubire la o vârstă la care nu se mai poate aștepta nimic. Dacă regret ceva este că simt un atac concentric la biologia mea. Totul mi-a fost afectat: picioarele, brațele, ochii, urechile, tot, în afară de mansardă. Ea funcționează.

- Vă mai amintiți prima poezie scrisă de dumneavoastră la vârsta de 5 ani?

- Bineînțeles, poezia aceasta este cea pe care mama a păstrat-o cu drag ani la rând: "Zăpada proaspătă se lasă / Pe câte-o casă, pe câte-o casă / Și geamul este înghețat / E liniște, toți sunt în pat. / Iar eu, un om, un rătăcit / Caut un loc de-adăpostit".

- Sunteți, ca întotdeauna, jovială. Cum v-ați păstrat această tinerețe sufletească?

- Probabil, asta pentru că spun și în carte, îmi trăiesc simultan toate vârstele. Eu nu simt bătrânețea sub nici o formă, decât biologic.

Patricia LIDIA

Arta și dilema traducerii

Dacă ești poet din afara lumii anglofone, și reușești să câștigi Premiul Nobel, două lucruri sunt probabile să se întâmple. În primul rând, ascensiunea ta va fi pusă la îndoială de către criticii de ficțiune ai unei mari publicații în limba engleză, iar în al doilea rând, va exista o anumită stare de tensiune și multe dispute și acuze între traducători (dacă există), pe măsură ce editorii încearcă să profite de cele 15 minute libere din fața atenției mass-media.

Acesta este și cazul poetului suedez **Tomas Tranströmer**. Tomas Tranströmer se bucură de un loc aparte în literatura suedeză contemporană, fiind considerat încă de la apariția primului său volum de versuri în 1954 drept unul dintre cei mai importanți poeți ai Suediei. Tranströmer este totodată poetul suedez cel mai cunoscut în străinătate, fiind tradus în mai mult de treizeci de limbi, printre care și limba română („Pagini din cartea nopții” (trad. Dan Shafran, Editura Polirom, 2004) și „Taina cea mare” (trad. Dan Shafran, Editura Polirom, 2005)). Născut pe 15 aprilie 1931 la Stockholm, Tranströmer explorează prin opera sa relația dintre intimitatea personală și lumea care ne înconjoară. Încă din timpul studenției publică prima culegere de versuri – *17 poeme* – la cea mai renumită editură suedeză, Bonnier. În 1966 este recompensat cu premiul *Bellman*, după care primește alte numeroase distincții, printre care premiul *Petrarca* (Germania, 1981) și *Neustadt International Prize* (Statele Unite, 1990). Până în 1990 publică peste zece culegeri de poeme, următorul volum de poezii – *Gondola durere* (1996) – apărând în urma unui atac de apoplexie suferit în 1990. Ultimul volum publicat este o culegere de poeme haiku – *Marea enigmă* –, apărut în 2004.

Împotriva acestuia au formulat însă critici dure, printre alții, Philip Hensher, de la *The Telegraph* (în Marea Britanie) și Hephzibah Anderson, de la *Bloomberg News*, ambii sugerând că scriitorii reali - Philip Roth, bunăoară - au fost ocoliți pentru a flata o țară în mare parte locuită de reni melancolici. Motivația dată de juriu pentru acordarea premiului nu a liniștit însă apele: "deoarece, prin intermediul imaginilor sale condensate, translucide, ne înlesnește accesul proaspăt la realitate". Iar atunci când Tranströmer nu a fost pus la îndoială de către criticii de ficțiune, el a fost prins la îngheșuială de edituri. Din momentul primirii premiului, în octombrie, trei cărți diferite purtând semnătura lui Tranströmer au fost publicate (sau republicate) în Statele Unite, acestea alăturându-se unor colecții importante aflate deja sub tipar. Deci, puține plângeri, o supraabundență de cărți: destul de tipic.

Dar ceea ce este neobișnuit la povestea lui Tranströmer este interesanta dezbatere asupra versiunilor traducerilor operelor sale în limba engleză ce a avut de fapt loc înainte de câștigarea Nobelului. În acest caz, disputa s-a legat de funcția principală a traducătorului și a avut loc mai ales în Suplimentul literar al revistei *The Times*. Cei mai aprigi disputanți au fost Fulton, unul dintre cei mai longevivi traducători ai lui Tranströmer, și **Robin Robertson**, care a descris propriile eforturi drept "imitații". **Robin Fulton** l-a acuzat pe Robertson (care nu vorbește fluent suedeză) de împrumut din versiunile sale traduceri, inserând porțiuni superflue din creația sa proprie - în esență, crearea de poezii care nu sunt nici traduceri corecte și exacte, dar nici variante interesante. Fulton nu acceptă ideea "actualei mode ciudate prin care o «traducere» este susceptibilă de a fi lăudată în proporție inversă a cunoștințelor lingvistice în limba originală a «traducător»". Susținătorii lui Robertson au replicat că Fulton a fost doar iritat de faptul că Robertson a fost mai preocupat de spiritul poeziilor decât de obținerea perfectă a fiecărui *kottbulle*.

Pentru a înțelege această dispută, este necesară o scurtă incursiune în poezia în sine. Unul din motivele popularității versurilor lui Tomas Tranströmer este claritatea imaginilor, dinamizată prin surprinzătoare fluctuații de perspectivă. Poetul este totodată un maestru al metaforei, pe care o folosește cu o exactitate și cu o prospețime de neegalat. Tranströmer este și un pasionat pianist, lucru care explică de ce poezia sa este atât de aproape de muzică. Marin Sorescu constata pe bună dreptate că poetul suedez pare a nu lucra cu cuvinte, ci cu note muzicale, cu tonuri și semitonuri pe un portativ de întindere de zăpadă. Pe scurt, Tranströmer scrie într-un limbaj simplu, cu metafore

(continuare în pag. 12)

transparente, limpezi, fără construcții stilistice sofisticate. Un discurs liric liniștit, o „liniște scandinavă”, cum a scris critica, dar care ascunde – se simte lucrul acesta – o tensiune, un dramatism al existenței care îți captează atenția. Acest stil se poate observa la începutul poeziei "Spații deschise și închise" (traducere în limba engleză de Fulton):

*A man feels the world with his work like a glove.
He rests for a while at midday having laid aside
the gloves on the shelf.
They suddenly grow, spread,
and black out the whole house from inside.*

*Un om simte lumea cu activitatea sa ca o mănușă.
El se odihnește puțin la amiază punând deoparte mănușile pe raft.
Acestea brusc cresc, iau amploare, și înnegresc
întreaga casa dinspre interior.*

Prima comparație este destul de surprinzătoare – activitatea omului este o mănușă? Cu care simțim lumea? În continuare însă se poate observa cât de repede extinde metafora spre teritorii și mai necunoscute, mănușa se extinde de la refugiul casei (care este implicit de sinele intim) pentru a ascunde tot ceea ce știm și suntem. Poemul devine o meditație asupra a ceea ce constituie închisoarea, ceea ce ar putea fi o eliberare ("Amnistie", "șoapta aleargă prin iarbă") și că acestea ar putea sta mai aproape una de cealaltă mai mult decât am putea să ne dăm seama. Se termină prin:

*Further north you can see from a summit the
endless blue carpet of pine forest
where the cloud shadows
are standing still.
No, are flying.*

*Mai la nord se poate vedea de pe o culme
covorul albastru nesfârșit al pădurii de pin
unde umbrele norilor
sunt în nemișcare.
Nu, zboară.*

Norii apar în nemișcare, dar sunt de fapt în zbor – la fel cum viețile noastre se mișcă, sau mai degrabă nu reușesc să se miște, în moduri în care doar vag înțelegem. Spațiile deschise pot deveni închise, dar opusul este adevărat, de asemenea.

Poeziile sale sunt genul de scriere care se pretează bine traducerii, cel puțin teoretic. Cu cât un poem pare mai clar, mai direct – cu cât se bazează mai puțin pe formă, dicție sau sintaxă extremă – cu atât mai mult presupunem că până și un traducător fără cunoștințe profunde ale limbii originale va fi capabil să reproducă într-un mod rezonabil sentimental pe care îl transmite poemul în varianta originală. Ceea ce însă pare extrem de simplu, e de fapt foarte complicat. Este imposibil de preconizat cam ce procent din varianta poemelor traduse de Fulton a fost preluată de Robertson pentru pregătirea traducerii sale a volumului *The Deleted World*, dar având minime cunoștințe de limba suedeză, nu e deloc greu de remarcat cât de mult deviază de la varianta originală a poemelor. Modificările îl dezambiguizează pe Tranströmer și îl fac, printre altele, mai "poetic", după cum se poate

observa în începutul poemului "Autumnal Archipelago (Storm)", ("Arhipelag autumnal (Furtuna)"), care în traducerea lui Robertson este:

*Suddenly the walker comes upon the
ancient oak: a huge
rooted elk whose hardwood antlers, wide
as this horizon, guard the stone-green
walls of the sea.*

*Călătorul dă pe neașteptate peste
bătrânul stejar: un gigant
elan înrădăcinat ale cărui coarne lemnoase, largi
precum orizontul, veghează asupra pereților verzi
ca piatra ai mării.*

Iar în traducerea mai literară a lui Fulton:

*Here the walker suddenly meets the giant
oak tree, like a petrified elk whose crown is
furlongs wide before the September ocean's
murky green fortress.*

*Aici călătorul se întâlnește pe neașteptate cu
bătrânul stejar gigant,
asemenea unui elan împietrit al cărui coroană
se întinde în fața fortăreței verde închis
a oceanului de septembrie.*

Traducerea **Sandei Tomescu Baciu** (Revista Steaua, anul LXII, nr.10 -11 (756 -757), octombrie-noiembrie 2011) sună astfel:

*Călătorul dă pe neașteptate peste bătrânul
stejar gigant asemenea unui elan împietrit cu
coroana sa imensă în fața fortăreței verde închis
a oceanului de septembrie.*

Robertson renunță la forma safică a strofelor poemului, ceea ce pare rezonabil, ținând cont că vorbim despre o traducere, însă transformă, de asemenea, dubla metaforă delicios de bizară a pasajul (un stejar este ca un elan transformat în piatră) într-o formulare mai puțin discordantă. În mod similar, în "Din martie 1979" Robertson traduce versul "Det vilda har inga ord" în "Pustiul nu are cuvinte" ("Wilderness has no words") când o versiune mai precisă ar fi "Sălbăticia nu are cuvinte" ("The wild has no words") (Fulton spune: "neîmblânzitul..."). "Pustiul" se referă la o mulțime de copaci, "sălbăticia" este cu totul un alt lucru. Dar poate cea mai slabă ajustare a versurilor este în "Sunând acasă" ("Calling Home"):

*Our phonecall spilled out into the dark
and glittered between the countryside
and the town
like the mess of a knife-fight.*

*Apelul nostru telefonic se revarsă în întuneric
și strălucește între sat
și oraș
ca și mizeria unei lupte cu cuțite.*

În varianta originală a poemului nu este menționată nici un fel de luptă, apelantul lui Tranströmer "a adormit cu greu" după telefonatul acasă, dar cauza acestei neliniști nu este menționată. Încă o dată, poemul pare simplificat.

(continuare în pag. 13)

Ionuț CARAGEA

Gânduri despre poeți și poezie

Este de ajuns? În unele sensuri, cu siguranță - am citit poezie pentru divertisment, dar nu cu valoare nutritivă din punct de vedere cultural. Dar a traduce un poem este ca și crearea unui cover după o melodie. Putem savura libertățile pe care autorul și le ia pentru a da o nouă formă și înțelegere textului și melodiei, sau le putem refuza cu desăvârșire. E simplu. Un poet a câștigat Nobelul. Se fac valuri, sunt controverse. Casele de pariuri Nobel au căzut. Poezia nu se vinde, poezia nu se citește, poezia nu e importantă. Oare se poate trăi foarte bine fără poezie? Nu se poate, sigur că nu se poate. Poezia e doar una dintre multele forme de expresie artistice de a fi în lume, de a gândi lumea și pe sine, înăuntrul ei. Tranströmer, oricât de popular printre cititorii și criticii suedezi, rămâne în mare măsură necunoscut pentru diletanții non-suedezi, dornici să savureze noi opere ale proaspătului laureat al Premiului Nobel. În acest caz, chiar și o imitație sinceră nu este cea mai de bună formă de flatare.

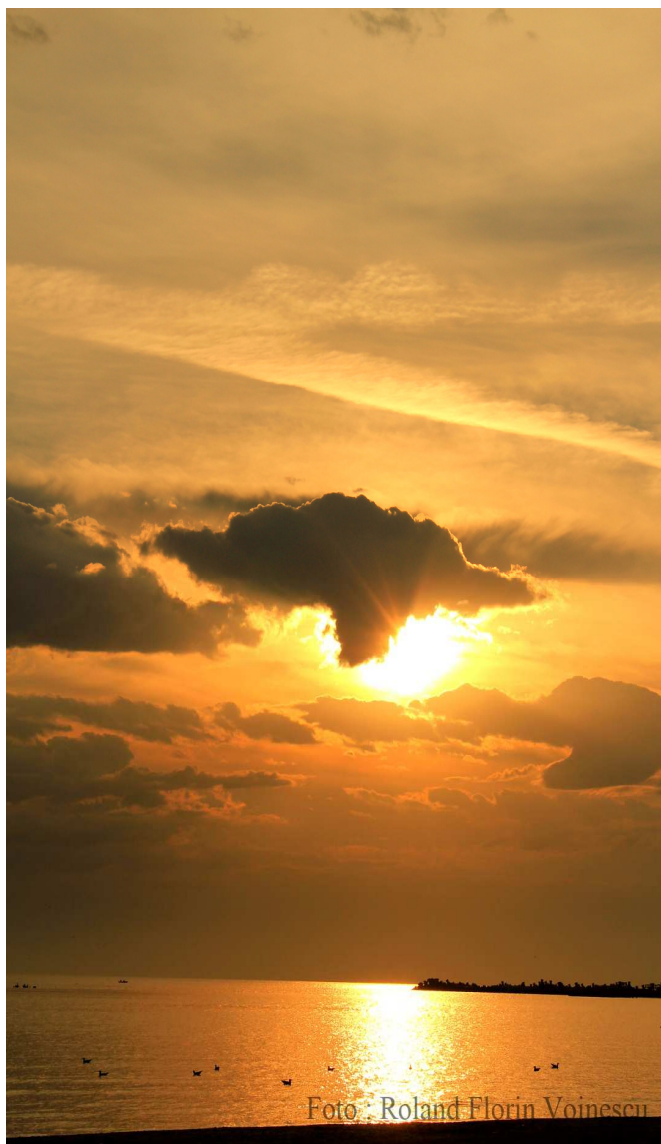

Foto: Roland Florin Voinescu

Poezia este un spațiu în care orice adevăr poate fi utopie și orice utopie poate deveni adevăr și realitate. Poezia poate fi un paralelism utopic, un paradis al neîmplinirilor împlinite utopic, într-un timp din afara timpului. Totuși, în această lume iluzorie, sentimentul este autentic și înălțat la cote extreme. Poezia este un sentiment nemuritor prin hiperbolizare.

Unii ar spune că totul este o minciună creată frumos pentru a impresiona. Poate, dar această minciună ne face să privim lumea cu alți ochi, ne face să acordăm atenție mai multă frumuseții și sentimentelor trecute, adeseori, cu vederea. Și dacă din exagerarea unui poet, cititorul păstrează măcar o doză infimă de frumusețe, utopia își are rostul, utopia poate deveni adevăr și realitate, iar banala afirmație a unui suferind din dragoste poate deveni o legendă. Iar legendele nu mor niciodată.

Nu încercați să înțelegeți mintea unui poet, vă veți pierde în nori, curcubeie sau abisuri. Nu judecați poetul, pentru că în afirmațiile sale se regăsesc toate oglindirile acestei lumi. Nu-l judecați pentru alegerile sale, pentru că ele sunt traume necesare pentru a fi liric și desăvârșit. Poetul folosește empatia ca pansament pentru răni, dar folosește cuvântul și ca instrument al torturii pentru cei care au uitat să fie oameni. Poetul este un exemplu al eșecului reinventat în artă, dar și un exemplu al zborului frânt din prea multă iubire cu aripi de plumb sau de ceară.

Ce a zis poetul azi și ce zice mâine nu este întotdeauna aceeași față a adevărului. Adevărul este o însumare de contradicții care descind din realitatea acestei lumi. Adevărul unui poet este refuzul de a privi mereu lumea cu aceiași ochi, din același unghi îngust al minții. Poetul este un magician al cuvântului și un creator de libertăți personale pentru fiecare individ, mai puțin pentru sine însuși. Poetul nu trebuie să dea explicații, nu trebuie să demonstreze nimic, el este pur și simplu însumarea tuturor explicațiilor așezate pe rânduri, cursiv sau intermitent.

Poetul este copil și adult în aceeași inimă. Caută dragoste, compasiune, iertare, dar poate fi și răzbunător ca un prunc căruia i-a fost furată jucăria. Jucăria lui este propria lui viață, pe care o remodelează constant cu dibăcia și imaginația unui creator. Jucăria lui este lumea pe care o face mai frumoasă. Jucăria lui este o muză cu aripi de înger sau o păpușă pe care o contorsionează și îi rupe mâinile.

Nu-i cereți poetului să scrie la comandă, să aibă revelații spontane sau să vă explice ce a simțit el cândva. Experiențele sunt irepetabile, explicațiile sunt irelevante și anoste. Este de ajuns să-l citiți pe poet și să rămâneți în suflet cu sentimentul acela al îndrăgostitului veșnic, al nemuritorului prin cuvânt.

Menuț MAXIMINIAN

Calea Pâinii

Pe muntele vremurilor, în satul de dincolo,
Departa, în inima codrului,
Femeia își curăță casa.

Prin colbul fierbinte,
Gătată de sărbătoare,
Cu năframa de foc și cămașa de lapte,
Este timp de patru ceasuri
Pe calea Pâinii.

Cu desagii pe spatele încovoiat,
Coboară la cooperativă.
E Ziua pâinii, Sfânta Sâmbătă,
Iar Dumnezeu se vede în aluat.

Apoi, cu șapte pite, una pentru fiecare zi,
la drumul întoarcerii,
Tot pe munți, și pe munți,
Unde dacii sunt liberi.

Un loc

Drum de o rugăciune
Până la calea strămoșilor.
Acolo sălbăticiunea este îmblânzită
Și greșelile iertate.

Pe obrazii rumeni se vede tihna raiului.
În satul cocoțat printre nori
Se aude liniștea.

Stăpânul râde liniștit.
În munte stă Lumina,
Iar în brazdă sfințenia.

Poiana Omului e plină de cântec.
Șerpuind printre țarcuri imense și căpițe de fân,
Ajungi la Casa Sufletului.

Rânduieți

Eram credincios
Ca fluturii,
Ca marea,
Ca florile din grădina îngerilor.

Pe cărarea de la moară,
Cu sacul de uium în spate,
Apare credința.

Dumnezeu salută lutul,
Iar norul negru,
Retras pe ritm de fulgere,
Îl arată cu Evangheliile la inimă.

El dă putere albinei
Să facă floarea miere,

Prunii-prune, merii-mere,
Rânduind toate.

Pe drumul de pe coastă,
Lelea Marta așteaptă Învierea.

În zbor

Credința zboară
Dincolo de munți și de ape,
De cer și de pământ.

Copilul vesel se roagă mai ușor.
El este lângă înger zi și noapte.
Clopotul anunță peste sat slujba,
Biserica mică devine mare.
Îmbrăcată în flori,
Cu un covor de trestie pe jos,
Își așteaptă mirele.

Prin văzduh și pe ape
Plutește ruga,
Ploaia spală nedreptatea,
Întru așteptarea miracolului.

Îngerul i-a interzis să vorbească.
De acum, din mormântul de sub ierburi,
Se vor auzi doar suflări de rugă
Până la a doua venire.

Mască

Moartea rânjește prin sticla fumurie.
Își așteaptă prada.
Râde, apoi plânge,
Iar sufletul e acum fluture.

Dealul a venit la vale cu pădure cu tot.
Drumul a fost acoperit.
Altă viață nu mai poate fi aici.

Moartea își schimbă chipul, ca o salamandă.
E peste tot, albă sau galbenă, neagră sau sură.
Sub pat sau pe tavan, în oale sau în sobă.
Vine din aer, din apă, din pământ, din foc.
Își arată dinții. Iar cei dragi îi cad pradă.
Până la a doua venire mai e cale...

Gară

Dumnezeu se rătăcește
Pe cărarea necosită a sufletului.
Creația Lui
S-a revoltat.

Lacrimile de sfânt
Sunt mai dureroase.
În inima mea e o gară
Ce așteaptă trenul judecății.

Preacuratul mă iubește
Mai mult decât mă iubesc eu.
Citesc cu ochii sufletului...
Viața începe Dincolo.

(din volumul în pregătire *Noduri în haos*)

Suzana SULIMAN

Destin

În amintirea poetului Alexandru BOGHIU,
n. 24.01.1947 - d. 11.05.1976

Când mi-a povestit ce-i ghicise o colegă, încă se mai amuza: "auzi, tu, că nu apuc 30 de ani! Păi, cum așa, i-am spus, că acum am 25!".

Și, într-adevăr, când a murit avea doar 29 de ani și 4 luni. Fusese un student eminent pentru care profesorii Universității de Drept din Iași aveau toată admirația. Își făcea meseria de procuror cu cinste și demnitate, așa cum fusese crescut și educat într-o familie onorabilă din satul cu nume de constelație, Ursa. Numai că la un moment dat a deranjat mafia comunistă, răspândită peste tot și atunci precum o caracatiță. Pentru a închide unele dosare periculoase au "aranjat" un accident de mașină, accident în care poetul a murit pe loc. Un copil de numai 2 ani și jumătate își mai chema pe atunci tatăl în zadar.

De câte ori îmi citea vreo poezie, sesizam în ochii lui o tristețe, o lacrimă oprită undeva în suflet, dar nu puteam pe atunci să gândesc la nimic rău. După ce s-a întâmplat ce s-a întâmplat, m-am cutremurat descoperind aproape în toate poeziile sale presentimentul morții. Poate de ceea a lăsat "*la marginea dimineții o taină*" (Lacrima greșelii).

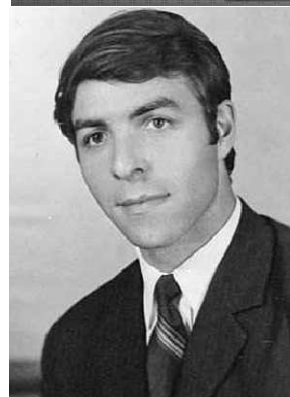
Știa bine: "*că nu-i nicio greșeală uitarea*" și "*că anii au o numărătoare secretă*".

"*Generozitatea specifică spiritelor mari merge până acolo, încât poetul încearcă să-i ierte chiar și pe cei care îi suprimă cântecul, viața: "Inima mea, cristal ascuns / Nu purta dușmănie semenilor mei / care te-au ucis de mai multe ori / într-o singură zi"*.

De ce această serafică îndurare? Pentru că e încredințat poetul: "există o zi în care oamenii / se judecă singuri", o zi în care "mai poți fi / ție însuși tăcere"" (Nicolae Gr. Mărășanu, din prefață la volumul "**Singurătăți crepusculare**", editura Eminescu, 1982).

Venise cumva "*într-o primăvară / În muguriseam de-a binelea, / Și-au venit / Florile / Să se deschidă în mine / Cu durute tăceri / Pentru nașterea fructelor mele*", poetul știa însă că "*nașterea mea dintru-nceput / S-a hrănit cu lumina*" (Și nu știu cine poartă vreo vină), și că "*morții mușcă din amintiri*", iar "*chipul meu - pereche cu pământul*" (Mit).

Și totuși, permanent preocupat era poetul în căutarea singular a infinitului: "*Undeva / Trebuie să fii / Nemărginire! Zorii / Suie-n văzduhul / Inimii mele / Veșnicia*". Și "*E firesc să îngenunchez cu tine / Și să aștept, stelele să adoarmă / Tâmpla rezemată-n rugăciune / Din otrăvuri amintiri să soarbă? / Rare-ntoarceri pline de uitare / Mai pot oare astăzi să te cheme?*" (E firesc).

Alexandru BOGHIU

Nu știu cine poartă vreo vină

Îngrozită nașterea mea
Se rostește în plâns de fecioară,
După atâta goană prin lume,
Tălpile-i sângere,
Îngerii plâng,
De pustiu nu se mai strigă pe nume,
Și nu știu cine poartă vreo vină
Că nașterea mea dintru-început
S-a hrănit cu lumină.

Lacrima greșelii

Ascult de o veșnicie visul mamei
frânt la jumătatea nașterii -
Cum mi se prelinge în suflet,
ca un blestem;
Vraja stelelor și setea înălțimilor cum tresar
în țipătul inimii mele
Ca o nalucă de umbre peste cărările
copilăriei
În palma pământului - talger de țărână,
lacrimă a greșelii,
Eu am rămas la marginea dimineții
o taină.

Inima

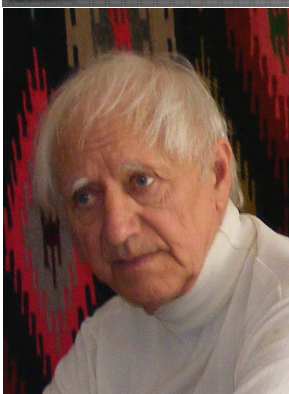
Nu purta dușmănie semenilor mei,
Inima mea, cristal ascuns,
Scânteie desprinsă din iureș de stele,
Arc de triumf pentru cei care mor,
Săgeată otrăvită pentru semănătorii urgiei -
Și flacăra vie pentru iubirea curată.

Inima mea, cristal ascuns,
Nu purta dușmănie semenilor mei
Care te-au ucis de mai multe ori într-o singură zi;
Lasă-i pe ei să-ți culeaga prinosul,
Iar valurile aspru să-i băntuie la mal.

Ai uitat, am uitat

E mare iubirea mea pentru tine!
Într-o zi,
La un ceas de liniște ți-am căutat pașii
Pe țărmul cu umbre pustii
Dar am uitat să te strig,
Ai uitat să revii...

Vasile POPOVICI

Îngerii urcă la cer

„Orice s-ar spune, în șirul de secole, de la poeți poți și țî-e îngăduit să aștepți impulsurile în stare să reazeze omul în inima universului, să-l abstragă pentru o clipă din aventura sa distrugătoare, să-i aducă aminte că există pentru orice durere și orice bucurie din afară un loc care se poate desăvârși la infinit, un loc al hotărârii și al ecoului” (André Breton).

Un loc al hotărârii l-a dobândit prin talent și trudă asiduă, poeta **Maria Ileana Belean** căreia i se poate încredința atestat de consacrare pe arealul literaturii române contemporane. Dacă nu e imposibil, atunci e anevoioasă această escaladare spre vârf de Ciomolungma, nu oricui accesibilă. Asemenea alpinistului, e nevoie de cutezanță, de mult „antrenament”, de motivație, dar înainte de toate de darul dat în datumul tău: îl ai, ori nu-l ai; dacă-l ai, atunci, străduiește-te să îl folosești spre un țel, un scop, un sens, căci: „orice om cuminte face ceva în vederea a ceva, și acest ceva este o limită, căci scopul este un hotar. Atunci, dacă există un astfel de scop ultim, este exclus un proces de devenire la infinit, iar dacă nu există un asemenea scop, nu va mai exista cauza finală” (Aristotel, - Metafizica, Editura Academiei R.S.R., București, 1965, pag. 97).

Poeta Maria Ileana Belean își deschide volumul cu poemul „Îngerii urcă la cer”, poem de titlu; nu pot apercepe motivația care a îndemnat-o să-și numească poemul, așa, bănuind doar o substanțială încărcătură conotațională și o simbolistică aparte, până la subliminalul eului, greu de ajuns și intuit.

Cititorului grăbit ori neavizat ori puțin elevat, îi poate scăpa nuanța, simbolul, conotația, ideea, esența, lecturând cu oarece neglijență pe care nici el însuși nu și-o bănuie că ar sălășlui în el.

De teama unui fiasco ingrat, nu m-aș încumeta la a-mi face părere.

Și totuși, calitatea mea de fidel cititor al poetei, mă-ndeamnă la reflecție.

Îngerii urcă la cer pentru că acolo e locul lor, nu printre pământeni care au adunat în ei tot răul universal, printre oameni care se hăituesc între ei, se auto-devorează precum furnica bulldog și se plâng apoi de durere, întristare și suspin, - cum ar zice sacerdotu', - dom' popa.

De acolo, ei ne veghează și ne zâmbesc. Dacă vor; dacă pot, dacă au cui, dacă au pentru ce și cine.

Primul cuvânt din prima poezie a volumului este „singurătatea”. Dacă n-aș fi citit în prealabil cartea, s-ar isca în mentalul meu, nu o întrebare, ci o precipitare de

a evalua eronat acel ceva din citatul de mai sus al lui Aristotel.

Volumul, odată început, te duci cu lectura până la capăt; ajungând la capăt, simți nevoia de a continua cu volumul al II-lea pe care, neavându-l, mai citești încă o dată, iar oricine știe că o lectură reluată, adaugă noi frumuseți, redescoperind ce nu ai reușit din prima.

Și mai descoperim o poetă autentică ce scrie bine, o poetă care încearcă consacrarea, a cărei operă să se înscrie în circuitul de valori, în axiologia artei.

Volumul de poezii „Îngerii urcă la cer”, - lăsați-mi părerea neștirbită - este un manual lirico-epico-erotic-filozofic, acceptând părerile pertinente ale distinșilor cititori ce vor foileta, motivați de actul culturii de care neamul nostru are atâta nevoie, ca de aer, apă, foc, pământ, - greul numind elementele - apeyron.

Primul tristih al poemului mi-a fost ca primele fire desfășurate de pe suveica Penelopei, încercând să-și țese pânza.

Al doilea trisih începe cu „azi”; un azi perpetuu, un azi care vine din viitor, aducând cu el mistere pe care le vom, ori nu, descifra, care vine ca un oracol al sibilinelor, neputincioși a ne împotrivi, ca un joc al stereotipiilor, în care inefabilul, inexorabilul se va produce, ca o sentință divină, irevocabilă și fără drept la recurs: „zilele ascund // la pieptul rănit // cununa de spini // a mai trecut o noapte // de atâta alb // îngerii urcă la cer”.

Într-o lume bezmetică care simte zvonul de apocalipsă, îngerii trebuie să urce, iar noi vom coborî în dedesubturi, de unde vom da ori primi un telefon cu „număr de interior” - cum spunea regretatul Adrian Păunescu.

Poeta abordează responsabil, marile probleme ontologice la care nu vom primi vreodată, în viața asta, răspunsuri la întrebările pe care și le pune poeta, cu obsesie până la obstinație.

Poeta iubește viața până la sublim, până la propria-i risipire în eul ei, înainte de toate, fiind o extrovertită: „dragostea // ar trebui să fie sculptată sub pleoape // pentru a nu fi oarbă”. Iată o imagine poetică ce nu ar fi putut închipuită în mentalul meu!

Verbul „a fi” revine ca un leitmotiv într-o confesiune de credință: „există iubire // în dimineți evadate din noapte // în lumina care deschide ușa spre firul de iarbă”.

(continuare în pag. 34)

Denisa LEPĂDATU

Magia Crăciunului

S-a înserat atât de repede și eu abia am apucat să-mi împodobesc bradul. Am scos din cutii globulețele, unul câte unul. Le-am strâns cu drag în palme și le-am povestit cât de mult am așteptat să le revăd. Ele, drăguțele, îmi zâmbeau fericite. Cu beteală strălucitoare mi-am îmbrăcat iubitul meu brăduț și acum îl privesc mulțumită.

Toată camera e inundată de lumina instalației. Inima mea cânta de fericire! Afară se aude vântul. Alerg la fereastră și o deschid să-i arăt și lui minunea din camera mea. Simt că răsuflarea mi se oprește brusc. Preocupată cu brăduțul, nu am observat că afară începuse să ningă. Fulgi catifelați alunecau pe genele și pe obrajii mei. Cât de minunat era! Tot anul visasem la clipele acestea!

Întind palmele și privesc stelutele de zăpadă ce se topesc încet, încet, lăsând picăturile să se scurgă printre degetele mele. O singură dorință mai aveam: să vină moșul ca și în anii trecuți. Știam că era timpul să mă culc, dar eram atât de neliniștită încât credeam că n-aș putea dormi.

În cameră s-a făcut răcoare. Închid geamul și mă furizez sub plapumă, nu înainte de a mai îmbrățișa o dată brăduțul meu drag.

Îmi promit să nu adorm. Acum sunt mare și pot rezista. Vreau să-i vorbesc... și vreau să știe că m-am ținut de cuvânt. Am fost ascultătoare, am luat numai note bune la școală și mi-am ajutat părinții. Nu pot să mă abțin și mă mai duc o dată la fereastră. Oare a ajuns pe strada mea Moș Crăciun, sau abia acum pornește la drum? Offff! Ce greu e să aștepti! Zăpada albă a îmbrăcat deja copacii, mașinile și trotuarele cu haine de sărbătoare. Deodată, o lumină strălucitoare se zărește departe, departe. Se apropie atât de repede! Vine direct la fereastră mea. Începe să-mi fie un pic teamă, respirația mea aproape că se oprește și sar repede la loc în pat. Trag cu ochiul printr-un loc unde plapuma nu e lipită de pat. La fereastră mea se afla chiar el! Uite-! Zâmbește și bate ușor în geam. Îmi face semn să mă apropiu, asta însemnând că m-a văzut. Mă ridic încet și pășesc spre fereastră. O deschid încet și îl privesc în ochi.

-Bună, draga moșului! spune el și mă mângâie pe creștet. Am primit scrisoarea ta și să știi că sunt foarte mândru de tine. Ești un copil cuminte și silitor. Am venit să-ți aduc un cadou. Am pentru tine și un sfat: să fii mereu așa cum ești acum!

Renii nechează, semn că se pregătesc să plece. Moșul îmi întinde un cadou și mă strânge în brațe. Prind curaj și-i spun:

-Așteaptă un pic, Moș Crăciun, să le dau renilor puțină apă, cred că le este sete!...

Alerg repede la bucătărie, umplu un castrol cu apă, dar când mă întorc nu mai găsesc decât cadoul meu, așezat pe pervazul ferestrei împreună cu un bilețel în care scria: "Draga mea, în seara asta toți copiii așteaptă cu nerăbdare să ajung la ei. De aceea nu pot să mai întârzii. Te îmbrățișez, Moș Crăciun".

Lacrimile se preling pe obrajii mei. Nu îmi dau seama dacă de bucurie că l-am văzut pe moșul cel drag sau de tristețe că n-am apucat să-i mulțumesc. Iau cadoul, închid fereastra și privesc afară.

Oriunde ai fi, moșule, până la anul care vine te voi păstra în inima mea!

Fulgii de nea îmi zâmbesc și zboară veseli în aer. E atâta fericire în sufletul meu, încât încep să dansez de bucurie. Brăduțul e singurul meu martor, doar el știe taina mea: acesta e secretul nostru, nu-i așa? îi șoptesc și îl îmbrățișez. Dansez, dansez, dansez, totul se învârtă cu mine! Crăciunul meu e magic!

Spectacol în ograda bunicii

Ssss! Liniște! Începe spectacolul.

Enric și Petruț s-au hotărât să facă un spectacol, împreună cu toate viețuitoarele din curtea bunicii. Sunt invitată și eu să iau loc pe o băncuță, de unde pot să privesc totul. În fața mea apar găinile cu pene frumos colorate și cocoșul Gagu. Acesta din urmă le dă tonul și, vesele, găinile încep să cânte. Gagu dirijează cu atenție.

Melodia îmi pare cunoscută, dar nu contează. Când termină, aplaud și privesc uimită în continuare. Nu-mi vine să cred, nu apuc să-mi revin, că pe prispă pășesc oița Bee și berbecul Sore care fac un număr de circ. Bee se urcă pe spatele lui Sore și încep să alerge dintr-o parte în alta. Apoi, rața Emi prezintă un număr de magie: dârzul găscan intră într-o cutie colorată, iar Emi taie cutia cu fierăstrăul bunicului. O minune face ca găscanul să nu pățească nimic.

Deodată, cinci pui de găină cu joben și baston încep să danseze. Unul dintre ei cântă fericit melodia mea preferată. După ce termină, trei pisoi și un cățel încep să se plimbe cu bicicleta fratelui meu de când avea patru anișori. Ce amuzanți sunt!

Apoi mînzul Lola se așază pe un scaunel și începe să picteze. E foarte ingenios! La urmă îmi arată capodopera sa: un trandafir albastru ca cerul. Îl aplaud și pe el, fericită. Vițelul Bulinuță își face apariția pe scenă. Se plimbă cu rolele mele în timp ce face jonglerii și ne face cu ochiul. În fine, motanul Edi, îmbrăcat în costum de baie înnoată într-o piscină improvizată. Tot spectacolul a fost magnific!

(Clasa a III-a, Școala "Mihail Sadoveanu", Galați)

Ioan GHEORGHIUȚĂ

Și te iubeam...

Și te iubeam
nedumerit de mult,
prin stuful înmiresmat
îmi ieșeau bătăile inimii,
mă simțeam ușor
și, parcă, mă înălțam
pe o rază de soare
strivindu-mi aripile,
călcându-mi emoțiile în picioare,
și te iubeam
absent și obtuz,
cuvintele îmi alunecau pe retina apusului,
mă îndepărtam de surâsurile împietrite
pe sfârcurile înfierbântate,
și te iubeam
nedumerit de mult
printre frânturi de clipe îndepărtate...

Pas

La-nceput
mi-am așezat scânteia
în colțul mirific
al celui mai limpede ochi,
bineînțelele cel din dreapta,
m-am aruncat cu privirea departe,
tocmai înlăuntrul meu
să mă văd
așa cum visasem
când eram nenăscut,
și-atunci lacrimile
îmi curgeau pe obraz
ca o ploaie rece de vară,
dar eu nu voiam
să mă-mpiedic de sughițurile pietroase
ale timpului,
dar eu nici măcar
nu-mi acopeream
măduva irisului
căzută în noroi,
cu ceva,
cu puțină lumină,
cu puțin întuneric
sau cu torente de îmbrățișări
suprapuse,dezordonate...
apoi
eram o tulpină de zâmbete
într-o grădină înaltă
de scânteii...

Lăsați-mă...

Lăsați-mă să cânt
pe ascuțișul unui gând
să mă fac violă,să mă desfoi de vânt
să mă arunc în rouă răsând,

să-mi ud armoniile ,sunetele toate
îmbrățișând trupuri firave de știr
cătred mine cuvintele să-noate –
corole imense de trandafir,

lăsați-mă să cânt
pe o pană de lebedă,pe o undă de nai
însingurându-mă pe-un bulgăr de pământ,
pe o scânteie de rai...

Miez de noapte

Miros de infinit
pe coloana oblică
a somnului,
doar pleoapele
mai bat din aripi
susținute anevoie
de orizont,
doar pașii se mai afundă
aproape ritmic
în respirația astmatică
a îndepărtării
de propria imaterie,
doar stropii de ploaie
alungă timpul
sprinten
precum lăstarii
crescuți pe cântecul de buhă...

Colț

Cu rotația
mi-am unit zâmbetul,
cu dezamăgirea
pătrunsă de marea
ce încorsetează sunetele
anotimpurilor perene, cu soarele
mi-am topit trupul
într-o lumină singuratică,
curgătoare, cerească...

Gând

Nu-mi mai recunosc tălpile
scufundate demult
în țărâna efervescentă a copilăriei,
poate tu, raza amintirilor
ce mi-ai toropit
gândurile,gesturile,privirile
într-un somn enigmatic,
poate tu îmi vei reaprinde
brazda adâncă a tăcerii
ca o amprență a destinului
pe sufletul meu necunoscut
de mine însumi...

Elena NETCU

BUCURIA DE A TRĂI ÎN PREZENT
(impresii de lectură)

După ce ne-a binedispus cu „fabule și fabulații”, după ce și-a ascuțit condeiul pentru a ne amuza cu „parodii alternative”, Tănase Carașca vine cu o nouă carte cu un titlu incitant „**Reflecții**”, neobișnuit pentru stilul care l-a impus ca scriitor. O carte care-l situează pe autor într-o ipostază inedită, nostalgică, lirică, sentimentală, toate rostite cu mare sinceritate și simțire. Scriitorul lasă impresia că spune tot, că nu mai e timpul să ascundă ceea ce a trăit de-a lungul vieții.

Tănase Carașca ne dezvăluie, cu alte cuvinte, ascunzișurile lui sufletești într-o varietate de idei poetice care s-au lăsat așteptate atâta vreme, dar care au mai mult miez, tocmai pentru starea lor latentă. Poate că abia acum a venit momentul să-și ceară dreptul de rostire.

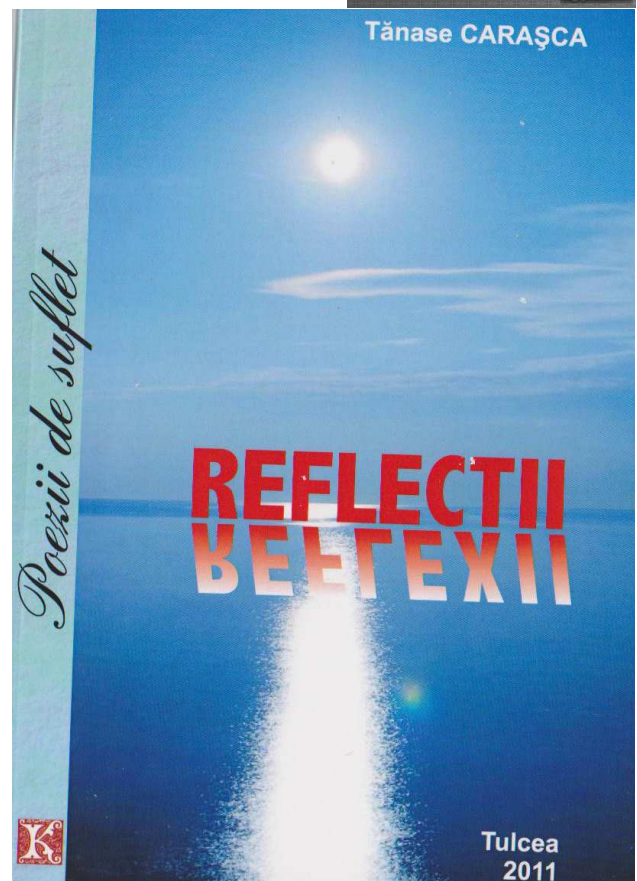
Cuprinsul tematic al cărții este dens și se deschide ca un evantai: evenimente sufletești, bucurii, tristeți, natura - generatoare de încântare -, trecerea timpului, ecouri ale prezentului surprins dintr-un unghi ironic, uneori sarcastic, anotimpurile, întâlnirea iubirii, evenimente religioase... Surprinzător este faptul că descoperim texte lirice de factură modernă, adevărate flach-uri, unele de mare profunzime, scrise în vers alb, ce amintesc de discursul liric sorescian. Aș spune că volumul **Reflecții** are o structură caleidoscopică întrucât, există o paletă largă de registre stilistice. Întâlnim poezii de factură clasică având ca punct de referință autori canonici. Astfel citim poezii descriptive după modelul lui Vasile Alecsandri, texte lirice cu ecouri din Ion Pillat prin preferința pentru aromele toamnei, pentru peisajul local, reminiscențe din Minulescu prin muzicalitatea versurilor, unele sunt cantabile, putând fi cu succes texte muzicale.

Mărturisesc că am citit cartea cu plăcere, cu bucuria de a descoperi o altă ipostază a unui poet despre care se știe că practică o scriitură plină de umor, luând în răspăr diferite aspecte ale realității, observând cu finețe și inteligență ceea ce scapă omului comun. Autorul surprinde aproape totul, știe să îmbrace realitatea în haina alegorică a fabulei sau a parodiei. În noua carte subintitulată **Poezii de suflet**, poetul își dezvăluie cu sinceritate trăirile sale, împlinirile și dezamăgirile, uneori luând chiar atitudine civică.

Tănase Carașca nu inventează o altă lume, nu imaginează spații, nu evadează din cotidian, ci dimpotrivă se situează în realitatea imediată, o lume cu un animat grad de poeticitate. Ca un amfitrion se confesează, ne dezvăluie gânduri, sentimente, pune întrebări, se miră, se revoltă, acuză, arată cu degetul, dă sentințe, este adică pregătit să ne comunice orice și despre tot ce vede, aude, simte.

Privirea lui scrutează depărtările dintre Dunăre și Mare, din vârf de munte „*până-n fund de mare*” ca-ntr-o „*oglină circulară*”, „*de la Tisa până la Nistru*” și de acolo „*Steaua larg să-l lumineze fără paravan sau stor / Ca să pască miorița iarba clipelor de dor*” încheie foarte frumos finalul poeziei „**Reflecții**” cu care se deschide cartea.

În unele texte resimțim tonul nostalgic adunându-și „*faptele bune și rele*”, atât cât au fost într-o viață, hotărât să le arate lumii așa cum sunt, asumându-le: „*Am să le-nșir pe toate pe o ață / Și-am să le las șirag spre*

veșnicie” (Nu am să uit). Alteori, cu o luciditate dezarmantă, poetul face bilanțul propriei vieți și dă sentința: „*Cu ce rămâi după o viață? / Cu-o cruce-nsemn pe-un spațiu mic, / Loc de lumină și verdeață / Cu tine nu mai iei nimic*” (Moștenire).

Și ca să rămânem în același registru, poetul se erijează în moralizator, exprimându-și dezamăgirea pentru zbaterele inutile ale omului prins în plasa unei realități în care răutatea face și desface. El pune întrebări retorice cu privire la nimicnicia sufletului: „*Plângând cu-amar și milă mă uit la omul care / Și-întors în strâmbătate fața spre întuneric... / Îi e bolnav și duhul și trupul-i e nemernic...*” și atunci se întreabă, „*Ce faci când adoratul de câine mușcă mana / Care i-a dat mâncare, ades l-a mângâiat?*”

Cu toate acestea, poetul crede în schimbare, își păstrează tonul optimist așa cum îi este temperamentul și bine ar fi ca poezia să dea soluții pentru a ridica ființa umană „*pe trepte de lumină*” De aceea el încheie poezia „**Mai este încă vreme**”: „*Fii bun, fii blând, fii tandru cu cel de lângă tine, / Arată-i calea dreaptă, îndreaptă-l dacă poți / Scoate-l din întuneric, arată-i ce e bine / Că Dumnezeu ne-a dat același drept la toți*”. Bine ar fi să fie așa, doar poeții mai cred cu mărinimie în frumos și adevăr.

O altă temă care ocupă mult spațiu în cartea „**Reflecții**” este iubirea, o temă aș spune vulnerabilă, dar firească pentru că ea definește ființa noastră, este cum ar spune marele Nichita „o întâmplare a ființei”.

Pentru Tănase Carașca iubirea nu este metafizică, el nu ridică ființa iubită în sfere înalte,

(continuare în pag. 20)

(urmare din pag. 19)

cum ar face un poet romantic. Pentru el iubita este parte componentă a vieții terestre; este, mai bine zis, o iubire în sens arghezian, domestică, omenească, pentru că este om și „nimic din ce-i omenesc nu-i este străin”, ca să parafrazez un dicton latin (Terentius). Poezii precum „Nicio lumină”, „Regina”, „Odă bucuriei”, „Atunci când așteptarea”, „De dor” și multe altele, compun chipul iubitei într-o atmosferă cotidiană, surprinsă în gesturi firești, mărunte, dar semnificative. Iubita nu e o ființă serafică, ea nu coboară din mit, există în carne și oase și-l așteaptă-n prag: „Și chipul tău îmi stă-nainte / Cu zâmbetul senin și drag / Oricât mi-aș scormoni în minte / Să te compar, că ești un mag” (De dor).

Alteori certitudinea devine îndoială. Poetul încrezător că a înțeles ce e iubirea, dintr-o dată șovăie, drumul spre iubită devine o necunoscută: „e un parcurs atât de lung / pe care nu pot să-l ajung” (Acum știu...).

Și atunci se întreabă retoric: „...mă-ntreb ce rost mai are tot? / Că e tristețe ori e bucurie / Dar nimeni nu mă vede și nu știe / Ce vreau, de-aceea stau și iar socot’.

Iubirea este o stare, un dor, un gând în care se întrupează chipul ființei dragi, fie în pragul casei, fie stând pe malul mării, dar cu aceeași nevoie de împlinire, cu plăcerea de a trăi în prezent: „Că-n lume nu există bucurii / Atunci, când așteptarea-mi este dorul / Și gândul îmi transformă-n greu ușorul / Când după tine strig și tu nu vii” (Atunci când așteptarea...).

Tot cu gândul la femeia iubită, poetul compune atmosfera sfintelor sărbători de Florii și conjugă împreună verbul „a iubi”. Alteori o surprinde „dulce ca o fragă”, în roua dimineții sau „sub cerul luminat de-aceeași lună”, rugând-o să-i spună „noapte bună”.

Poeziile închinete iubirii definesc un suflet sensibil; femeia e o „zână bună” sau cum am întâlnit în poezia „Euforii”: „ești muza mea (**Ești Zâna Bună, muza mea**): „Ce mi-a trimis în dar o stea / Luceafăr viu al vieții mele / Strălucitoare între stele” - metaforă care-l propulsează pe poet în sideral, dar pentru o clipă, căci revine pe pământ, regăsind trupul iubitei „pur și alb ca zăpada proaspătă”: „De ce aluneci? / Și unde te-ai putea opri / Călcând pe căldura / zăpezii” (Dacă).

Aș spune că versurile albe au mai multă încărcătură emoțională, par spontane, o curgere de gânduri fără prelucrarea cuvântului, el le așterne pe hârtie așa cum se nasc în suflet. Simțim acea mișcare interioară, acea tremurare în fața eternului feminin, ca în poezia „Personificare”: „Ești tulbure ca apele... / Nu-i așa că tu întruchipezi Marea?”.

De altfel imaginea iubitei în vecinătatea mării, este frecventă în mai multe texte lirice. Astfel mare devine un topos, simbolul unui timp oprit: „O, muză de la malul mării / Ce stai ascunsă după val / M-arunci în pragul disperării / Tot așteptând să vii la mal” (Farul).

Poetul cultivă o poezie erotică de mare concentrare a ideilor, de o mare vibrație, așa cum întâlnim în poezia „Dorință” care încheie volumul. Verbele la imperativ „cheamă-mă”, „strigă-mă”, „cere-mi” propulsează eul poetic într-o stare de ardere prin reluarea în fiecare strofă a aceleiași idei poetice: „frunte înfierbântată”, „sufletul tău fierbinte”, „scânteii incandescente”.

Cu alte cuvinte, gestul tandru, impulsul erotic, tentația apropierei privirilor, toate sunt trăite sub semnul lui „carpe diem”.

Trebuie să recunosc în volum cultivă tipul de discurs narativizat în care epicul devine o mască a liricului. Nici nu se putea altfel, la un poet care își hrănește inspirația din evenimente sufletești petrecute în cotidian, unele de esență religioasă, cum sunt „Prohodul” și „Învierea”, transpuse cu emoție în fapt artistic: „Miracol sfânt al vieții / Din Duhul Sfânt plecat / Ajuns, pe buza lumii / Hristos a înviat” (Învierea).

Însă Tănase Carașca este omul prezentului și nu poate fi nepăsător la tot ce frizează bunul simț și demnitatea omului. Există câteva texte care sapă nemilos în realitatea pe care o trăim uneori dureros, cu imposibilitatea de a găsi soluții. Și atunci pana poetului este neiertătoare ca în „Pre-integrare”, „Bocăneală”, „Să vorbim”. Sunt doar câteva dintre poeziile în care poetul devine incisiv, intransigent, făcând un adevărat rechizitoriu, din care răzbat puternice accente de revoltă: „Însă oare cum gândiți / Că-ntr-o lume de bandiți / De șnapani, hoți, mondiali... / Care știu doar aduna / Bani murdari la teșcherea” (Să vorbim).

Există o mare amărăciune în consemnarea răului social pe care autorul îl percepe ca pe o grea „moștenire” care vine parcă din vremurile de „tristă amintire”.

Ceea ce scrie Tănase Carașca face parte din viața noastră, ne reprezintă; este o poezie pe care o face uneori cu înverșunare, dar în același timp simțim deopotrivă plăcerea și bucuria de a trăi, dar și gustul amar al vieții: „Și după aia să bei vin nenică, / E limpede, e bun și ghiurghiuliu / L-om bea cu cana, nu ocaua mică, / Și-o să ne veselim până târziu” (Toamna).

Tănase Carașca scrie o poezie tonică din care rămâne încrederea în viața trăită „cu bune și cu rele”. Și dacă, pe alocuri, se simte tristețea și amărăciunea, tot o citești cu zâmbetul pe buze și ai „tentația” să cânti „Lume, lume...soro lume!”, un vers popular pe care îl inserează cu zâmbet dulce-amăru în poezia **Tentație**. Sufletul poetului este cel al românului care „tragă-nă”, vărsându-și tot oful.

Foto: Roland Florin Voinescu

important pentru Andromeda... El era singurul căruia putea să-i facă orice fel de confesiune, să-și deschidă larg sufletul în fața lui, singurul care o înțelegea, care o asculta fără să-i zică nimic contradictoriu, făcând-o mereu să creadă că are dreptate. De altfel, așa și era, pentru că Emanuel a dispărut dintr-o dată. Fără niciun fel de explicații, fără un motiv anume, fără să anunțe. A plecat pur și simplu. De fapt, Emanuel avea un motiv pentru toate acestea, motiv pe care bineînțeles că Andromeda nu putea nici măcar să-l intuiască.

- Vroiam să te întreb ce se întâmplă cu tine. De ceva vreme parcă ești o altă persoană.

- Sunt așa confuz...

- Nu înțeleg. Ce vrei să spui?

- Andromeda e țigancă!

- Și?

- Cum și? Ți se pare puțin lucru?

- Da, cu atât mai mult cu cât te numești creștin.

Emanuel, tu nu ar trebui să fii rasist!

- Păi, eu personal nu sunt, dar... Părinții mei sunt de altă părere. În fond, de la ei am aflat asta. Îți mai amintești scena în care ți-am povestit că am fost sechestrat de o ceată de necunoscuți, iar Andromeda mi-a salvat viața, devenind astfel eroul meu?

- Da...?

- Ei bine, nu a fost chiar așa. Mama mi-a zis că acei necunoscuți erau de fapt o ceată de chianari, al cărei șef era chiar tatăl Andromedei.

- Să înțeleg că el a ordonat ca tu să fi sechestrat? Și de ce ar face una ca asta?

- Pentru că m-a confundat cu un laiet. Chianarii așteptau ca în orice moment să se răzbune pe laieți, deoarece, acum câteva generații, o soție chianară a fost trimisă la Judecata țigănească și acuzată pe nedrept. Acest lucru a stârnit răscola întregului grup, însă aceștia nu aveau momentul propice ca să se răzbune. Și asta până am apărut eu.

- Dar mama ta de unde a aflat?

- Nu știu. Nu a vrut să-mi spună. De asemenea, mama susține că aleasa inimii mele nu ar trebui să facă parte din „lume”, amintindu-mi mereu de cuvintele Apostolului Ioan care spune că, în ceea ce-i privește pe creștini, aceștia ar trebui să conștientizeze faptul că „au fost scoși din lume”.

- Lumea... Lumea... Lumea... Cât de mare poate fi acest cuvânt!

- Iarăși tu cu interpretările tale filozofice... Poți să fii măcar o dată realist? Aș avea nevoie și de un sfat palpabil!

- Vrei să-ți spun lucrurile într-o manieră realistă? Chiar vrei să auzi asta? Ei bine, o să-ți spun, cu toate că sunt sigur că nu o să-ți placă ce auzi... Privind lucrurile obiectiv, mama ta are perfectă dreptate. Gândește-te puțin, Emanuel! Tu ai tot ce ți-ai putea dori: ai bani, influență, ești tânăr și gândești diferit. În plus, ai ajuns să-l cunoști pe Dumnezeu. Dar ea... Ea e o sărmană țigancă cu păr cleios, împodobit cu bănuți, ca într-o mascaradă, cu fustele ei largi ca niște evantaie împodobite și cu al cărei zâmbet ți-a sucit mințile. Și... Atât! Ești dispus să riști totul pentru nimic?

- Tu nu înțelegi...

- Să înțeleg ce? Că iubești o țigancă ce poate ți-a făcut farmece? Nici chiar Dumnezeului tău nu i-ar plăcea una ca asta. Cu ea ai fi un Luceafăr transformat în Lucifer! Și nu cred că ai conveni să intri benevol într-o asemenea situație. Cere un semn și poate într-o zi îl vei primi...

- Un semn...

Vroia să fie mai aproape de Dumnezeu și nu știa cum. Se simțea vinovat pentru ceea ce a făcut, dar în același timp, nu putea să renunțe la iubirea pentru Andromeda. Cu sufletul plin de răni, sleit de puteri și ochii în lacrimi, îl implora pe Dumnezeu să-i dea un semn. Un semn și atât! S-ar fi supus cu umilință, ducându-și crucea și neîndăznind să creadă mai mult decât că așa a fost să fie. Dar vroia cu tot dinadinsul acel semn. Tot atât de mult precum vroia și Andromeda să afle de ce s-a terminat. Deodată tresări... În tăcerea în care se ruga auzi ceva... Pași... Mai apoi iarăși tăcere... Iar în spatele lui, un suspin... Se întoarse...

- Andromeda?! Ce cauți tu într-o biserică?

- Emanuel! Te găsesc aici, în locul în care vin zilnic, de-abia acum? Unde ai fost în tot acest timp?

- În locul în care vii aproape zilnic? Ce vrei să spui?

- Emanuel, de multă vreme eu m-am întors la Dumnezeu... Dar tu...? Pe unde ai fost?

- Osana! Țasta e semnul pe care îl așteptam de atâta timp! Întrădevar, aparențele înșeală... Nicăieri... Am atâtea să-ți spun...

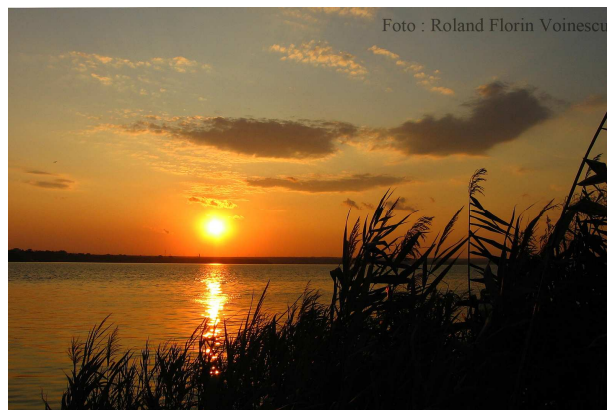

Foto : Roland Florin Voinescu

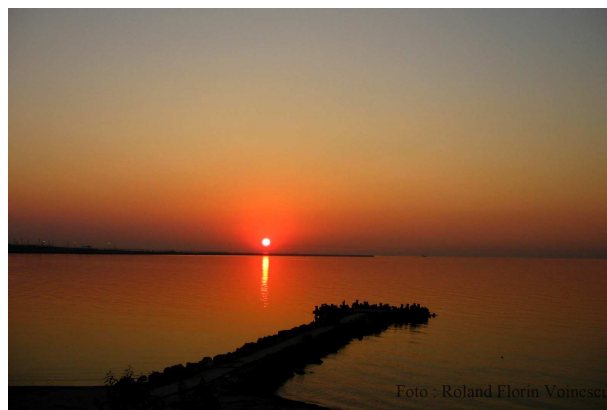

Foto : Roland Florin Voinescu

Octavian D. CURPAȘ

**„Platonie”, de Mirela Roznoveanu
O definiție narativă a vieții ca scenă**

Motto: „Destinul nu poate fi păcălit.”

La prima vedere, „Platonie”, cartea scrisă de Mirela Roznoveanu, este un roman de dragoste de un profund lirism. Tema este iubirea și căsătoria, tratate uneori, într-un registru luminos, limpede, alteori, prin contrast, într-un registru sumbru, grav. Locul acțiunii este orașul Constanța. Pe măsură ce avansăm cu lectura însă, vom descoperi că avem de-a face cu un autentic roman de analiză psihologică, ce poate fi așezat cu succes alături de scrieri celebre, cum ar fi „O moarte care nu dovedește nimic” de Anton Holban, „Nuntă în cer” de Mircea Eliade sau „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, de Camil Petrescu. Sentimentele, gândurile, trăirile sufletești ale eroinei – Platonie Elena, solistă de operă – sunt redată și refăcute din evenimente prezente, din scrisori, din propriile pagini de jurnal sau din amintirile celorlalte personaje.

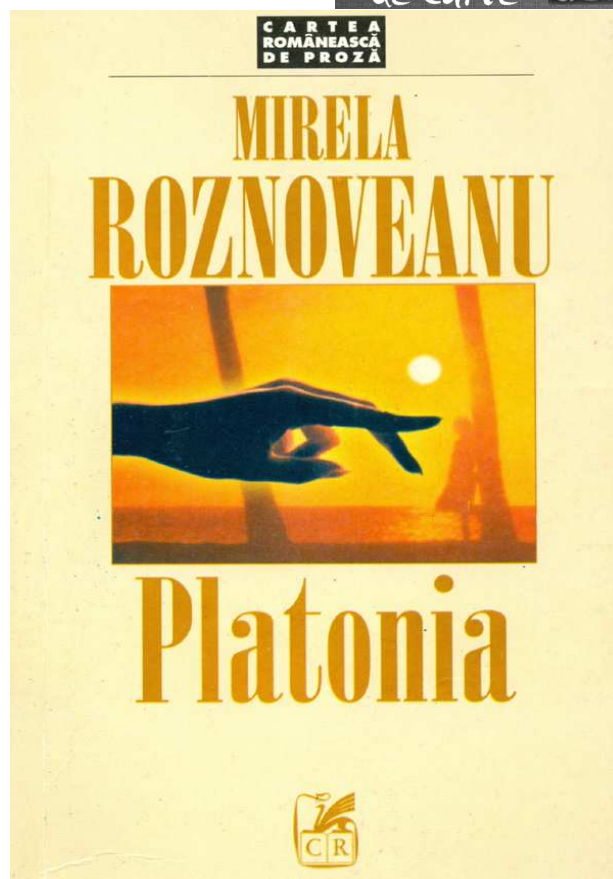
**Mirela Roznoveanu - un nume sinonim cu titlul
magna cum laude**

Mirela Roznoveanu, critic literar, eseist, romanțier, poet, jurnalist, redactor de reviste, cercetător de origine română în dreptul internațional, străin și comparat, trăiește din 1991 la New York City, în SUA. Născută la Tulcea, într-o familie de intelectuali, aceasta își ia licența în filologie, la Universitatea din București, cu o lucrare de gramatică istorică. În SUA, Mirela Roznoveanu obține un Master in Science magna cum laude, în 1996 de la Pratt Institute, School of Information Science, New York. Debutul literar al Mirelei Roznoveanu se produce în 1970 în Revista "Tomis" din Constanța, iar din 1971, aceasta devine redactor al aceleiași publicații. Între 1975-1978, autoarea colaborează la emisiunile culturale ale Televiziunii Române, iar între 1978 - 1989 lucrează ca redactor principal la revista "Magazin" editată de ziarul "România Liberă".

Mirela Roznoveanu publică critică literară în revistele "Luceafărul", "Contemporanul", "România Literară", "Convorbiri Literare", "Viața Românească", etc. În 1978, îi apare la Editura "Cartea Românească" volumul „Lecturi moderne”, propus pentru premiul de debut al Uniunii Scriitorilor. În aprilie 1989, Mirela Roznoveanu este „transferată disciplinar” la Ziarul "Muncitorul Sanitar", în urma așa-zisului “proces al ziariștilor” din “Grupul Băcanu”. Între 25 decembrie 1989 și 31 ianuarie 1991, aceasta este publicist-comentator la Ziarul "România Liberă”, membru în Consiliul de Conducere și membru fondator al Societății “R”. Autoarea face parte din grupul de ziariști care în 23 decembrie 1989 scoate ziarul "România Liberă” de sub tutela administrației comuniste, transformându-l în primul ziar independent și anticomunist din România.

Mirela Roznoveanu – scriitoare prolifică

Din ianuarie 1991, Mirela Roznoveanu se stabilește la New York. În 1996 aceasta devine membru al Facultății de Drept a New York University (NYU) și ocupă funcția de cercetător în dreptul internațional și comparat, având gradul academic de profesor asistent. În 2005,

scriitoarea este redactor șef al GlobalLex, jurnal online de cercetare juridică, publicat de NYU Hauser Global Program (Web site-ul jurnalului) și cercetător cu gradul de profesor asociat. Mirela Roznoveanu este membră a Uniunii Scriitorilor din România și membră a Academy of American Poets.

Printre volumele semnate Mirela Roznoveanu se numără: „Civilizația romanului” (eseu despre romanul universal; volumul I - 1983, volumul II - 1991), „Totdeauna toamna” (roman, 1988), „Viața pe fugă” (roman, 1997), „Platonie” (roman, 1999), „Timpul celor aleși” (roman, 1999), „Toward a Cyberlegal Culture” („Către o cultură juridică virtuală. Eseuri”, 2002), „Born Again – in Exile” („M-am născut a doua oară în exil”, poeme, 2004), „Elegies from New York City” (2008), „Civilizația romanului. O istorie a romanului de la Ramayana la Don Quijote”, (2008), etc. În 2008, aceasta obține Premiul pentru literatură comparată 2008 al Asociației de Literatură Generală și Comparată din România.

Despre romanul „Platonie”, Dan Cristea spunea: „Romanul semnat de Mirela Roznoveanu este romanul intimității și identității unei femei, identitate deloc fixă sau fixată, doar superficial, prin prejudecăți și tabuuri sociale. Romanul ne poartă de-a lungul unei existențe a cărei povestire este deopotrivă o istorie a eului numit Platonie, dar și a lumii care face acest eu”.

Marian Moga

Patru bărbați, Jean Dumbravă, Adrian Morariu, Matei și Octav Niculescu au fost îndrăgostiți de aceeași femeie, în perioade diferite ale vieții acesteia. Cea pe care au iubit-o și încă o

(continuare în pag. 23)

mai iubesc este Platonia, în prezent soția lui Virgil și mamă a trei copii. Lor li se alătură Marian Moga, care află întâmplător de existența Platoniei, de la prietenul său, Jean Dumbravă. Acțiunea romanului începe în iarna lui 1988 și se încheie în noiembrie 1989, dar suntem purtați și înapoi, în timp, în 1972, 1973, 1974, prin intermediul epistolelor de dragoste trimise de Adrian Morariu și Matei, Platoniei. Intriga amoroasă se împletește cu elemente de suspans, pentru că Adrian Morariu și Matei sunt implicați în lupta anticomunistă. „În luna februarie a anului de grație 1989”, ei îl vor include și pe Marian în „celula de rezistență” din care fac parte, încredințându-i o misiune ce va atrage după sine sfârșitul tragic al personajului.

Înțelepciunea vârstei și buna cuviință nu îi dau voie lui Marian Moga să își mărturisească direct dragostea pentru o himeră - Platonia. Aflat în vizită la amicul său, Jean Dumbravă, acesta vizionează o casetă cu o înregistrare de la unul din spectacolele artistei. „Cu răsuflarea tăiată, Marian se lasă invadat de farmecul acelei femei. Îl surprindeau nu doar chipul și vocea aceea, ci mai cu seamă un aer difuz de inteligență, semeție și chiar orgoliu, notele unei personalități puternice, dar care, paradoxal, părea că nu voia cu niciun chip să iasă în evidență... Ar fi vrut, vai, Doamne Dumnezeule, să fie a lui, iubita lui. Ceea ce visase că ar fi putut exista se afla înregistrat pe o biată peliculă?”

Trecutul - cheia pentru prezent și viitor

Trebuie remarcate însă, curajul, hotărârea și tenacitatea de care Marian Moga dă dovadă în cercetările pe care le face pentru a o întâlni pe această necunoscută, despre care crede că este femeia visurilor sale. Dacă ne gândim la romanul „Adam și Eva”, am putea spune că Marian Moga se află în căutarea perechii divine, pe care crede că a descoperit-o în Platonia. Totuși, același sentiment al aflării femeii ideale în persoana Platoniei, îl trăiesc și ceilalți bărbați care au fost cândva, îndrăgostiți de ea, poveștile lor alcătuind încă un roman în interiorul romanului. Niciunul dintre ei nu își propune să disimuleze, să negle interesul pentru soția și mama copiilor lui Virgil. De fapt, pentru Jean Dumbravă, Adrian Morariu și Matei, Platonia este cea pe care au cunoscut-o cu ani buni în urmă, pe vremea studenției ei, la Cluj. Platonia simbolizează trecutul cu care acești oameni încă mai încearcă să comunice, în speranța că vor descoperi acolo cheia pentru un prezent și un viitor ideal.

Adrian Morariu

Despre Adrian Morariu, Platonia afirmă că „este într-adevăr, un compozitor de excepție. Nu are adâncimi amețitoare, ci doar suprafețe calme, ce se impun ca o obsesie. Așa este și muzica lui.” Povestea de iubire pe care acesta o trăiește cu Platonia are în ea ceva de aventură erotică, pentru că el este un bărbat căsătorit, un om respectabil. Tocmai de aceea, nu are puterea să se implice într-o relație de durată, așa cum și-ar dori Platonia. Adrian Morariu însuși își mărturisește lașitatea și cruzimea cu care s-a despărțit de cea pe o care o dorea.

„Dacă vrei”, spune el, „am fugit ca să nu mă angajez prea mult. Eram însurat. Mă gândeam că pentru cariera mea era mai confortabil un cămin liniștit, în care să pot lucra la muzica mea, decât o viață alături de neliniștile, de patetismul ei, de forța ei vijelioasă. Mă inhiba, îmi deturna pur și simplu gândirea. Mă eneva prin directețe.

Mirela Roznoveanu

Vrei să spui că-mi era frică? Mă simțeam ca un animal amenințat în echilibrul lui. Mă temeam să nu mă anexeze talentului ei. Și eram otrăvit de gelozie. Ei, da, eram invidios pe intuițiile ei, și toate acestea erau amestecate cu iubire, ține minte, o iubire imensă... Voiam să fiu liber și nu dominat de ceva care mă modifica, îmi modifica cele mai adânci structuri ale existenței.”

Platoniei, relația cu Adrian Morariu îi aduce convingerea nestrămutată că el este soarta ei. „Faptul că până și amintirile lor se completau le dovedea că fuseseră predestinați dintotdeauna și că dacă soarta fusese bună adunându-i, ei reușeau de minune să-și bată joc de ea, distrugându-i lucrarea. De acum înainte, drumul lor era hotărât doar de ei doi. Destinul se plictisise să-i tot mâne din spate.” Platonia are conștiința că „depindea de hotărârea aceluia om care o ținea în brațe, de care se înlănțuise, și el nu hotăra nimic.”

„...atunci când a trebuit să oucid în minte pe Platonia...”

După acest eșec, Platonia se decide să părăsească definitiv Clujul. Își găsește o slujbă la Constanța, în corul operei, se căsătorește cu Virgil, ofițer în marina comercială, împreună cu care își clădește un cămin. Este genul de „soție devotată și ambițioasă să aibă o casă cât mai frumoasă și mai curată, mai scilipitoare”. Cu toate acestea, femeia despre care Marian Moga gândește că are „ceva ademenitor, dar totuși prea complicat, lipsit de simplitatea mării”, nu este făcută să rămână o simplă gospodină sau o voce oarecare în corul operei din Constanța. Ajunsă la momentul în care ar fi putut să se simtă împlinită ca soție și mamă, aceasta începe să re trăiască trecutul și de aici se naște drama.

Trecutul năvălește în prezent, o urmărește și o împiedică pe Platonia să se mai bucure de ceea ce îi aparține. Lucruri banale îi trezesc amintiri puternice, din vremea relației ei cu Adrian, cu Jean Dumbravă, cu Matei ori cu Octav Niculescu. Platonia este legată de acești patru bărbați prin

(continuare în pag. 24)

legături puternice, nevăzute. Tot astfel după cum în „Nuntă în cer”, romanul lui Mircea Eliade, Andrei Mavrodin și Brabu Hasnaș evocă imaginea celei pe care o iubiseră – Ileana - fără a mai ști nimic despre ea, Jean, Adrian Morariu și Matei o cred pe Platonie moartă. Chiar și așa, dragostea pentru ea răzbate din fiecare cuvânt și gând al lor, iar dorința de a o regăsi, dacă încă mai trăia, de a remedia acea ruptură totală pe care ei o inițiaseră, devine primordială.

Fiecare dintre acești bărbați a refuzat șansa oferită de destin de a se împlini prin dragoste, alături de Platonie. Ea este femeia alături de care s-ar fi realizat sufletește și de aceea, căutarea lor, frenezia cu care doresc să o regăsească pe cea pierdută au un sens aparte. La fel ca și Adrian, Matei mărturisește: „Și mie mi-a fost greu, atunci când a trebuit să oucid în minte pe Platonie... Pentru că o iubeam nemăsurat de mult. Și asta mă ucidea și pe mine.”

„Noiembrie 1989”

Universul în care trăiesc Adrian, Jean și Matei este dramatic. Dramatică de altfel, este și evoluția Platoniei. „În vara în care l-a cunoscut pe Virgil fugise de un an din Cluj. Mai întâi plecase din casa lui Jean, tot mai bolnav de gelozie, o gelozie stupidă, tot mai furios pe darul ei nenorocit de a ieși în evidență și de a avea întotdeauna dreptate. Își dăduse demisia de la Operă... Cu ajutorul lui Titi, vărul ei care o iubea în taină încă din copilărie, a pus la cale un fals: a corectat în cartea de muncă „solistă” cu „coristă”... Avea 28 de ani împliniți, pierduse orice speranță de a mai avea un cămin al ei, copii, un bărbat care s-o iubească și căruia să-i dăruiască întreaga ei iubire.”

Povestea vieții Platoniei este una neîmplinită, pentru că nici iubirea ei cu Marian Moga nu va avea finalitate. Acesta este reținut de autoritățile comuniste, arestat pentru „o chestie politică”. Platonie „a înțeles că soarta lui Marian era pentru mulți ani de aici înainte pecetluită. Și a ei o dată cu a lui. Noiembrie 1989. Cine să mai aibă vreo speranță? În timp ce pleca acasă, simți cum intră parcă încet în pământ. Poate că își identificase prea mult viața cu iubirea ei pentru Marian.”

„Ai cântat extraordinar”

Aflată în pragul divorțului de Virgil și fără nădejdea de a-l mai întâlni vreodată pe cel drag, Platonie alege să își pună capăt zilelor în mare. Cea despre care Adrian Morariu spusese cândva, „tu ești frumoasă, minunată și bună”, este înghițită de valurile sărate și înghețate. „Între statuarii stabilopozii, Platonie avea privilegiul albului imaculat al veștmântului de scenă; era singură aici, pe întinderea malului și a cerului oglindit în apă, care arbora masca unei vieți trăite. Toate celelalte din jur își trăiseră moartea. Aceeași moarte care o îmbrățișa acum ca o bucurie de al cărei înțeles nu mai știa nimeni. Iar vântul, asemenea unui braț tandru, curtenitor, apuca din când în când franjuri frumoșului fular și îi ridica alintându-i Platoniei obraji reci, din care doi ochi aprinși, plini de o resemnare împăcată și demnă mai năzuiau să cuprindă imensitatea mării.”

În mod paradoxal, moartea Platoniei se produce imediat după momentul unui imens succes de scenă. Platonie este Carmen, o Carmen despre care cei care

asistă la spectacol spun că a fost „extraordinară... magnifică... divină.” Motivul mării simbolizează sacrificiul de sine al artistului care a reușit să își împlinească menirea. În viața personală, Platoniei i se refuză șansa de a găsi dragostea, iar iubirea și devotamentul ei rămân fără răspuns. Ca artistă însă, ea dovedește genialitate, este capabilă de a realiza un rol perfect și unic prin frumusețea și măreția lui. De altfel, Adrian Morariu are premoniția faptului că Platonie va reuși până la urmă, rolul vieții ei, atunci când îi spune: „Un cântăreț cântă așa cum este. Dacă este bun și frumos va cânta splendid. Dacă un solist este urât sau meschin, glasul îi va suna urât și meschin. Tu ești frumoasă, minunată și bună. Ai cântat extraordinar.”

Ultimul spectacol

Portretul moral al Platoniei este reliefat de afirmația unei foste colege a acesteia: „Platonie nu poate fi hipnotizată, dar poate hipnotiza.” În final, ne dăm seama că toate celelalte personaje ale romanului au rolul de a completa imaginea fluidă, aproape ireală a acestei femei. Tragismul destinului ei reiese cu precădere din această imagine terifiantă de la sfârșitul cărții, ce pune în evidență drama profundă, chinul interior, suferința îndelungată trăite de eroină. Într-un astfel de context, faptele mărunte – „Înainte, Platonie zări deșertul căutării a ceea ce avea să piardă. Adrian urma să plece... Voia să se uite pe ea” - capătă semnificații majore, pentru că toate aceste fapte mărunte au declanșat sfârșitul.

Deznodământul are loc în preajma apei. Apa este elementul central al romanului, ca simbol al zbuluciumului interior, al iluziilor urmărite cu tenacitate și consecvență de personaje. Romanul se încheie simetric. Suferința cutremurătoare a Platoniei poate fi ghicită încă din primele pagini ale cărții, atunci când aceasta rememorează perioada de început la Constanța. „În anul în care ea venise la Constanța, marea înghețase până în larg... Patina curajoasă, făcând haz de spaimele Nonei. Nici în ruptul capului Nona nu voia să meargă mai aproape de hotar, de locul acela care pe ea o atrăgea atât de mult și unde valurile cedau frigului, zbuluciumului, lăsându-se înghețate. Într-o după-amiază foarte geroasă, cu cer încă senin și fără vânt, ajunsese aproape. Mai avea puțin, țărmlul era deja departe, mersese pe placa înghețată a mării ceva mai mult de un kilometru.”

Platonie este un personaj aflat la limita dintre real și fabulos. În simbol, ea reprezintă idealul, care de obicei rămâne intangibil. Din nefericire, paradisul pierdut este o realitate căreia ca pământeni, trebuie să îi facem față. Prin numele pe care îl poartă, Platonie pare a fi predestinată pentru eșec în dragoste. Iată de ce, atunci când ea se unește cu marea, acest lucru probabil că nu va mira pe nimeni. Pentru că „toată lumea din teatru aflase că este ultimul spectacol al Platoniei”.

Tudor PETCU

Satul românesc: de la transcendența idealizată la reprezentare identitară națională

Cultura română, adesea marcată pe parcursul evoluției ei de flăcările mistificatoare ale credinței în Nevăzutul tainic, a abundat în dragostea emblematică față de mediul rural pe care l-a încadrat într-un orizont aparte ce merită o atenție deosebită. Nimic din tot ceea ce reprezintă universul creațiilor artistice, literare și filosofice din spațiul românesc nu pare să fie mai prezent decât satul perceput parcă, fără a exagera, ca o magie a matricei noastre identitare. De unde și de ce acest cult pentru satul românesc poate că nu ar fi o întrebare demnă de formulat, întrucât o dragoste nu trebuie să aibă neapărat niște fundamente, ea bazându-se pur și simplu pe un extaz al abandonului. Iar dacă tot s-a amintit de creațiile culturale românești, un asemenea abandon s-a manifestat pregnant, făcându-ne să înțelegem într-un fel semnificația simplității specifice mediului rural ca bogăție paradoxală a vieții.

Întruchipări ale sufletului românesc, rostiri filosofice românești autentice, mituri ale eroismului românesc sunt elemente pe care prezența satului românesc în gândirea paideică din cultura noastră le-a configurat cel mai clar. Metafora satului și splendoarea sa aurolară au făcut posibil mitul regenerării moralei naționale elementare reglementată în desăvârșirea ființială prin asumarea sacrificiului ca virtute. În acest sens, avem o geografie largă de exemple, de la balada mioriței până la sacrificiul meșterului Manole, ca să nu mai vorbim de legea dragostei necondiționate și a dăruirii de sine atât de bine localizate într-un personaj reprezentativ pentru literatura română, și anume Vitoria Lipan din romanul *Baltagul* al lui Mihail Sadoveanu.

Pe de altă parte, dată fiind întreaga ludicitate și gamă de artificii tehnice la care a fost supus satul românesc pe tărâmul revoluțiilor culturale, idealismul transcendent nu și-a găsit doar un prilej de ființare, ci și un mod sau chiar proiect de viață ce s-a vrut a fi împregnat și în cotidianitate. O asemenea afirmație nu este nici pe departe hazardată căci dacă ne raportăm la constanța miturilor prezente în poetica eminesciană, în creațiile bliagene sau în romantismul mistic al sămănăto-

rismului întruchipat de Nichifor Crainic, ne confruntăm cu așa-zisa dilemă a provocării idealiste la care satul românesc prin tradițiile și cutumele sale nu a renunțat. Atingând acest punct al discuției, ar trebui în egală măsură să luăm în considerare maniera în care idealismul mai sus amintit a îmbrăcat ulterior forma unei reprezentări identitare naționale, desigur la nivel cultural.

Jertfa pentru creație și exilul în singurătate, la care au recurs majoritatea celor ce au hotărât să prezinte litera cărții ca un sens al vieții în calitate de revoluție paradisiacă și neliniște luciferică, par să fi introdus semnele unui idealism transcendent încurajator dar totuși paradoxal. Paradoxal pentru că majoritatea operelor literare – cultura română se definește cel mai concret prin bogăția literară – pornesc de la destinul nefericit al poporului român, atât de încercat de o viață de luptă pentru a ajunge la o rază de lumină. Iar satul românesc se potrivește ca o piesă de puzzle acestei naturi moarte a destinului identitar deoarece așa cum de-a lungul istoriei româniei au fost nevoiți să lupte cu neliniștea scandalizatoare provocată de puterile cuceritoare ale Europei în scopul apărării valorilor proprii și al evitării dizolvării naționale, tot la fel s-a întâmplat și în satul românesc, vorbind în acest caz de un alt nivel, și anume lupta cu obstacolele vieții, cu privațiunile materiale și financiare, cu nedreptățile sociale și nu numai, toate menite parcă pentru a înlocui puritatea și inocența spirituală a interiorității umane cu un mecanism pragmatic descralizant. Sunt într-adevăr lupte continue și uneori de neînțeles, dar în operele literare pe marginea căruia discutăm, binele întotdeauna trimufă, indiferent de ceea ce s-ar putea întâmpla. Indiferent de natura răului, oricât de distructivă ar fi ea, moralitatea elementară rămâne intactă, în timp ce eclipsesle destinului sunt doar niște obstacole pe care viața le lansează tocmai pentru a fi depășite și a ajunge în acel stadium al desăvârșirii. Cine oare ar putea face abstracție de *Fefelega* lui Ion Agârbiceanu, care în ciuda unui destin asemenea lui Iov, personajul biblic, reușește să-și păstreze intactă credința? Iată voința idealizatoare și transcendența care se manifestă în satul românesc așa cum este el conturat într-una din operele literare românești. În aceiași termeni vorbim despre personajul Vitoria Lipan amintit în rândurile de mai sus și de multe alte personaje cheie care evidențiază adevărata taină sacrosanctă a mediului rural fundamentat pe niște valori tradiționale care dăinuie poate din cele mai stravechi timpuri. Până la urmă, idealismul este o realitate la fel de adevărată și concretă asemenea realității obiectuale și pragmatice sau cotidiene dar cei mai mulți o preferă pe aceasta din urmă de vreme ce este mult mai comod a crede în semnele înșelătoare și eronate ale aparențelor decât în frumosul Nevăzutului care are cu totul alte rădăcini. Așadar, vorbim într-adevăr de o transcendență care idealizează și până la urmă

(continuare în pag. 34)

Camelia CONSTANTIN

MAGAZINUL DE ANTICHITĂȚI

Clinchetul argintiu al clopoțelului a răsunat ca un ecou, la intrarea în magazin. Atmosfera din interior îi crea un sentiment straniu, senzația că suflul unui alt spirit îi inundă trupul. La prima vedere era un magazin de antichități ca toate celelalte.

Déjà-vu... Cuprinse dintr-o privire încăperea nu prea spațioasă. Părea, că se mărește cu fiecare pas al său. Ca o dilatare într-o buclă a spațiului temporal.

Câteva persoane răzlețe, admirau în tăcere mărfurile diverse.

În spatele teighelei, bătrâna doamnă, în haine viu colorate îl întâmpină cu voce joasă.

-Te așteptam.

-Poftim?

Femeia îi înmână un inel cu mai multe chei. Bărbatul în blugi, cu geacă neagră din piele, își scoase nedumerit ochelarii fumurii.

-Doresc un cadou pentru o prietenă și câteva lucruri pentru mine.

-Știu, pentru ce ai venit.

-Sper că nu am greșit adresa. Pe reclamă scrie magazin de antichități.

O privi curios, neștiind cum să abordeze problema. Poate o cunoscuse la vreun spectacol, sau îi oferise un autograf. Avea admiratori de toate vârstele. Îi iubea și îi respecta pentru afecțiunea lor.

-Îmi cer scuze, ne-am cunoscut?

Bătrâna îl studia. Ochii albaștri erau plini de vioiciune și tinerețe, în contrast cu vârsta biologică.

-...cu siguranță.

-Nu vreau să fiu nepoliticos. Nu-mi amintesc nimic.

- Îți vei aminti! îi întinse cheile. Va trebui să alegi doar două. Prima, când vei deschide una din ușile aflate pe culoar. Cealaltă, pentru drumul pe care vei dori, să mergi. Lumina pâlpâi puternic. Dezvăluise prea mult. Bărbatul își roti ochii mari, căprui, trecând în revistă interiorul circular. I se propunea un joc. Ok, îi plăceau enigmele și situațiile pline de neprevăzut.

Luă, fără să comenteze cheile din mâna bătrânei.

-Nu te-ai schimbat deloc! Încă îți plac aventura și necunoscutul.

Probabil citise în ziare poveștile abracadabrante despre el sau viața lui. Fabulații. Femeia specula momentul. Tabloidele inventau minciuni, pentru a-și mări tirajele.

Nu dorea, să dezamăgească așteptările oamenilor, nici să-i jignească. Totuși, era ceva neobișnuit cu

acea doamnă în vârstă.

-Sper, că nu credeți, tot ce speculează presa. Sunt ficțiuni.

-Nu citesc hârtiile acelea ne semnificative.

Se apropie de el, respirându-i parfumul.

-Mosc...

Când deschise pleoapele, privirea femeii se limpezise, vârsta era mult mai tânără decât corpul.

-Recunosc dintr-o mie aroma ta. «Apreciez numai sonatele muzicale. Poate-i doar excentrică».

Studie atent obiectele din magazin. Îi plăceau lucrurile cu patină, din alte vremuri. Aveau stil și rafinament. Era un colecționar pasionat, aprecia misterul timpurilor apuse.

-Îndrăznește! Vei găsi tot ce dorești... alege după pofta inimii.

Se întoarse către ea, femeia dispăruse în spatele draperiilor.

«Ar fi mai înțelept să plec!»

Se îndreptă spre ieșire, dar încăperea se mărea, nu reușea, să ajungă la ușă. Își păstră cumpătul și hotărî să încerce cheile. Camera învăluită într-o lumină difuză avea nuanțe calde, ușor cețoașe. Interesant decor, tocmai potrivit pentru aparițiile artistice. Îl captivau misterele.

În jurul său, cumpărătorii îi aruncau priviri furișe «Nu mi-am ales prea bine ziua pentru cumpărături».

Frânturi din partituri muzicale, genuri diferite se auzeau aleator în puncte separate ale încăperii. Bizar... amalgamul de note nu deranja. Crea sunete speciale, hipnotice.

Cheile erau numerotate.

S-a oprit în fața unei uși vechi, din secole demult apuse. O descuie, împingând-o încet... se trezi în mijlocul unei forfote de oameni, dar erau flash-bakuri, imaginile se perindau cu viteză. Și-a zărit chipul... un om identic lui. Diferența era că acel personaj arăta și era îmbrăcat conform epocii sale. În rest... o copie fidelă. Bărbatul își aranjă vioara pe umăr. O sală de operă. Lângă el a apărut o femeie tânără, subțire, frumoasă. A tresărit, cu ochii fiți la povestea derulată.

În acordurile magice ale viorii, tânăra interpreta o arie. Spectatorii aproape nu respirau. Cei doi se priveau intens, dincolo de lume și scenă. Atmosfera cu parfum de gardenii, priviri timide strecurate furiș, printre panglici și obraji feciorelnici. Prospețimea unei belle epoque.

Melodia s-a sfârșit în ovațiile publicului.

«-Bravo, maestrel!»

«-Bis!».

«-Superb, divină voce, ce duet» curgeau laudele.

Minute în șir au durat aplauzele. Împușcăturile au sfichiuit sala... ochii violonistului s-au mărit îngroziți. Două pete mari, roșii îi străpungeau pieptul. S-a prăbușit fără suflare în strigătele înlăcrimate ale tinerei sale partener, acoperit de vacarmul iscat. Femeia l-a zgâlțâit, plângând sfâșiată de durere. Imaginea s-a estompat, dispărând într-o spirală de timp. Camera era goală. A simțit durerea puternică

(continuare în pag. 27)

în piept... a desfăcut cămașa... două cicatrici, roșii, dureroase îi brăzdau pielea.

Chipul femeii... o cunoștea...

«...cu neputință! Jocul devine morbid»

-Nu e un joc! auzi vocea bătrânei, în spatele său.

-Este timpul unor explicații, se întoarse rapid.

Nimeni.

Nu exista cale de întoarcere. Era nevoit, să parcurgă toate etapele testului, sau ce reprezenta acea întâmplare.

A doua îi oferea perspectiva unui cătun simplu, liniștit. Cel puțin în aparență. O familie cu mulți copii, majoritatea băieți. Tatăl autoritar se purta aspru și dur cu ei. Îi știa de frică. Puștiul slăbuț, cel mai mic dintre frați, îl înfrunța, aruncând în el cu obiectele aflate la îndemână. Îndurase destul bătăile. În suflul lui de copil știa că nu e drept. Fugea din calea tatălui, mai ales că îi anunțase hotărârea de-a merge la școala de muzică. Bărbatul se răstia la el, spunându-i, că numai femeile cântă și dansează.

«Dar eu pot cânta! Îmi place! Știu să interpretez la pian.. să compun».

«Tu nu ești fiul meu! O paiată pe sfori, râdea gros tatăl».

Copilul simțea durerea, umilința vorbelor grele. «Ești un om rău și insensibil, tată! Nu ne iubești! O brută!» a țipat, zbughind-o pe ușă. În urma sa auzi hohotele de plâns, rugămințile fraților mai mari încasând loviturile și bătaia tatălui lor. Băiatul nu s-a mai întors acasă. A pribegit, cerșind. Ajuns la o mănăstire, a crescut ajutat de călugări, împlinindu-și visul. A studiat conservatorul, a compus partituri muzicale unice, devenind cel mai renumit pianist al timpului său. Dușmanii, rivali invidioși, au complotat împotriva sa. I-au turnat arsenic în șampanie, punând capăt vieții unui geniu. Talent neegalat în vremea sa. Arsurile din stomac îl făceau să se ghemuiască pe podeaua rece de marmură. Ușa s-a închis, curmându-i brusc suferința. Înțelegea. Își retrăia viețile trecute, resimțind fizic și mental sentimentele acelor ani. Nu se încumeta, să deschidă a treia ușă.

«Nu șovăi! Ești aproape!» auzi șoapta bătrânei.

«Ce este aproape?»

«Viața ta»

Renunță să mai găsească o explicație plauzibilă situației bizare prin care trecea. A treia ușă se deschise fără cheie. În penumbra camerei, o femeie îmbrăcată în rochie de culoarea ametistului stătea la fereastră, privind luna rotundă ca un măr de argint. Doar silueta se contura clar, era cu spatele la el.

«Ai întârziat!»

«Am intrat într-un magazin de antichități dar m-am trezit într-un carusel. Uși, chei, fără să adaug bătrâna... cel puțin... ciudată! Despre ce întârziere vorbim?»

Glasul clar al femeii avea o rezonanță stranie:

«Ai întârziat de la viitorul tău»

«Nu înțeleg nimic. Sincer. Vrei să fii mai explicată? În primul rând..cine ești?»

Apariția suplă, se întoarse, oprindu-se în fața lui.

«Tu?»

Nedumerit... puțin spus.

«Dar... tu... ai murit!»

«În existența ta. Suntem la limita termenului. La capătul culoarului există două uși. Alege una dintre ele... urgent!»

«Care... ce să aleg?»

Imaginea femeii se pierdea. O vedea, vorbind, nu-i auzea glasul. Ca un film mut... Întindea mâna spre el, cerând ajutor.

În mintea lui se învălmășeau frânturi de întâmplări, fraze, muzică, voci. Și-a acoperit urechile cu palmele, strângând pleoapele.

«Ajunge!»

S-a făcut liniște deplină. A îndrăznit să deschidă ochii. În fața celor două uși, una roșie, alta galbenă, stătea nehotărât, neștiind ce capcane îi mai întindea acel puzzle bizar. Se concentra, rugându-se în gând, să aleagă varianta bună. Spre surprinderea sa ele s-au deschis singure, la unison.

«Dar...»

«Nu mai este timp. Ce vei vedea... nu va fi ușor să alegi» îl avertiză bătrâna.

Îl cuprinse o amețală puternică, l se tulbura vederea. Cauza era fumul înecăcios, pătrunzător, ieșit din camera roșie. Nu vedea decât dărâmături, oameni cu haine rupte, murdare, umblând speriați, unii plângând după persoane dispărute.

«Isuse, ce se întâmplă? Război?»

A văzut echipajele de salvare, nu mai făceau față, ajutând răniții. Doi copii cu îmbrăcămintea zdrențuită, murdari, fugeau după medicii care se grăbeau cu bolnavul pe targă, spre salvare.

-Tata... tata! strigau disperăți.

-Aveți grijă de cei mici! se adresă un paramedic femeii.

-Nu vreau ! Lasă-mă, merg cu tati! țipa și se zbătea fetița.

Fratele mai mare, nu avea mai mult de 12 ani. O îmbrățișă, strângând-o cu putere.

-Mergem mai târziu. Tata-i pe mâini bune!

-Promiți?

O privi fix, în ochii mari, cenușii, plini de lacrimi:

-Promit!

Chipul bărbatului de pe targă, aproape livid, făcea contrast cu părul negru. Părea mort, dar aparatul de monitorizare a inimii arăta, că are puls slab. Îngrozit, privea fața omului... era a lui. S-a cutremurat. Prin portalul galben apărea întinderea unei plaje plină de nisip fin, auriu. Soarele strălucea puternic, iar adierea fierbinte a vântului, adusă de vânt, îi izbea obrajii umplându-i nările cu briza ocea-nului. În spatele plajei palmierii îmbiau la odihnă și răcoare. Oamenii se distrau, scăldându-se în apa limpede. I-a auzit râsul cristalin, molipsitor. Un grup de tineri gălăgioși se amuzau, aruncând-o în valuri pe frumoasa posesoare a aceluia răs încântător. Femeia dispăru sub apă, întârziind câteva secunde să iasă. Prietenii ei o strigau, ușor îngrijorați. Apăru brusc, împrăștiind stropi de apă în jurul ei. Trupul bronzat, suplu, înainta ieșind din valuri... o „sirenă”

(continuare în pag. 31)

Andreea Melania POPA

Dunărea, apa vie a sufletului românesc

Dunărea, fereastra noastră spre lume, ochiul deschis spre misterul naturii, esența sufletului românesc...

Undeva departe, la peste două mii de kilometri depărtare, un fir suav de apă se ițește dintre stânci, în Munții Pădurea Neagră, în curtea castelului Furstenberg din Donausingen. Timid și nevinovat, bucurându-se de lumina zorilor și tremurând parcă de frică noaptea, firul acesta de apă, botezat Donau și rezultat din contopirea fraților Brigach și Berg, e cu gândul la zilele când va fi mare și va străbate Europa.

Copil firav, Dunărea începe aici, hrănit de Mama Natură să-și întărească forțele și să crească. În liniștea munților, dornică de mărire, Dunărea își adună încet, încet puterile și se ridică primind ajutorul fraților săi, care cu sânge adună apa în pârâuri vesele. Sărbătoarea nașterii acestui fluviu măreț dăinuie de mii de ani, iar vietățile pădurii continuă să se bucure de ea în fiecare zi. Bătrânii arbori o știu de când erau tinere vlăstare și o transmit nepoților și strănepoților ca pe o pagină importantă din cartea naturii.

După un drum pitoresc, Dunărea intră pe teritoriul frumoasei și bogatei României mai puternică și mai înțeleaptă. Întâmpinată cu pâine și sare, se înfruptă din gustoasele sarmale și soarbe un strop de vin din podgoriile bogate ale țării.

Frumusețea și demnitatea oamenilor este cea care o încântă de cum pune piciorul pe teritoriul țării. Intră cu pași timizi și ajunge într-o zonă greu de străbătut. Se luptă să învingă munții și să se strecoare printre stânci. Greu de reținut și de oprit, ambițioasă, ajunsă la maturitate, sparge culoarul printre stânci și zgomotoasă și învolburată trece mai departe de Cazane. Se spune că, dacă ajungi acolo o singură dată, cu siguranță vei simți vraja. E un fel de magie la mijloc pe care o vei înțelege odată ce vei privi spre Dunărea vijelioasă, chit că doar de pe malul românesc. După ce a bățut, din ce în ce mai mare, tărâm străin, fluviul trage spre casă, spre mare, și ne salută din mers, preț de sute de kilometri. Dar parcă niciunde nu e mai frumos decât la Cazane!

Bogată și darnică a stat mereu alături de români, ajutându-i să-și asigure traiul, udând câmpia roditoare, adăpostind și hrănind peștii, facilitându-le deplasarea și bucurându-le inima și sufletul cu imaginea ei.

A fost uneori furioasă și rea înghițind pe cei care, fără să vrea, au supărat-o și s-a revărsat învolburată peste așezările sărace și triste. S-a căit mai apoi și tot ea i-a ajutat pe cei sărmani să renască.

Cu drag și dor, apele fluviului sacru au adunat doinele și baladele cântate cu jale pe malul ei. Purtate peste ani, dovadă a creativității poporului, acestea se înfiripă parcă din unda senină a apei. Împletite cu susur de ape, versurile și cântecele populare stau mărturie a înfrățirii eterne a Dunării cu românul. Pe malurile ei, ca la altarul unei biserici, mulți au venit să-și plângă suferințele și să-și aline dorurile. Martoră a atâtor bucurii și suferințe, Dunărea este trup din trupul neamului, spiritul sacru al poporului român.

Încărcată de spiritualitate, Dunărea pleacă liniștită

vara prin soarele dogoritor din Câmpia Română, iar iarna, zburliată de ger, adună noi teritorii pe harta excursiei ei. Dunărea, acum poliglotă, mai învață încă două limbi. Cu urechea stângă aude limba română, iar cu cea dreaptă limba bulgară. Învață multe și frumoase obiceiuri, cunoaște oameni vrednici, adună noi iubiri și astfel, parcă arsă de dor, fuge spre Giurgiu și Ruse, urcând pe sub Podul prieteniei între cei doi vecini.

Simbol al nemuririi neamului, Dunărea a fost martora celor mai importante momente ale istoriei, s-a bucurat alături de noi și a plâns în egala măsură atunci când am fost la ananghie. Mereu a înconjurat cu dragoste pământul acestei țări, apărându-l și protejându-l ca un scut de argint, ca un zid în fața cotropitorilor. Câte suflete păgâne nu a înghițit în apele învolburate încercând să-i salveze pe locuitorii acestor ținuturi străvechi!

Mândră de locuitorii acestei țări, a admirat mereu dragostea de țară a acestora, spiritul de sacrificiu și dorința nestrămutată de a păstra intact ținutul strămoșesc.

Ajunsă la Galați, aproape de finalul unei călătorii minunate, bătrânul fluviu vede de departe secularii munți roșii de trecerea timpului, Munții Dobrogei, de unde aude fluierul tânguitor al ciobănașilor. Pe malul celălalt este întâmpinată de orașul ce crește și înflorește an de an odată cu teii. Crescut din iubirea și munca oamenilor, acesta a evoluat de la bătrânul târg, animat de comerțul pe Dunăre, la orașul de foc al oțelului și al navelor. Tot Dunărea este cea care a pus umărul la ridicarea orașului pentru că nave și oțel fără Dunăre nu ar fi existat.

Ca un dar special pentru acest popor binecuvântat, Dunărea se împarte în trei brațe și se deschide ca o mare grădină. Adună aici cu drag toate păsările, florile și vietățile, creând un paradis, un colț de rai. Astfel, face ultima și cea mai originală figură, minunata și unica Deltă a Dunării. Aceasta este parcă uluitoarea rochie a unei mirese, care se pregătește de momentul culminant al vieții ei, contopirea cu iubirea vieții sale, Marea.

Spectacolul acesta măreț, tabloul acesta creat de bagheta magică a naturii desăvârșește comuniunea românului cu Dunărea. Este parcă darul special cu care suntem binecuvântați. Bătrâna Dunăre, desfăcută ca un evantai dantelat, se îndreaptă spre eternitate, ducând cu ea toată istoria și spiritualitatea poporului român.

Pentru prima dată, liniștită și împăcată, fericită că visele i s-au împlinit, se aruncă în brațele Mării cu gândul și inima pline de cele mai frumoase amintiri și imagini.

Lucrare premiată cu "Premiul pentru compunere/eseu" la Concursul de creație literară "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a IV-a a, categoria de vârstă 8-14 ani, Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, 23-27 mai, 2012.

Milena Maria MISTODIE

Ziua unu, momentul unu

- Vezi coloanele?

Nu le vedeam, dar credeam în ele. Nici pe Dumnezeu nu-l văzusem vreodată.

Diminetile astea nu au nimic relevant, de parcă nici n-ar fi. Poate nici nu sunt. Mă-ntreb cine ar ști dacă, din întâmplare, lumea s-ar mai scurta cu o zi. Dacă ar lipsi data de 13 din calendar. Dacă ar dormi toți o noapte și-o zi pline, tămăduiți de visuri și de întuneric. Cum ar fi să se trezească și să nu mai răsară soarele niciodată? Oamenii molie, care se învârt în același sens, fără sens.

Dar pentru Sandu, mai mult decât pentru orice alt imbecil, diminețile de acest gen nu există. Asta poate pentru că ele sunt, în esență, o fracțiune din timp, iar sufletul lui aproape nu mai parcurge de mult astfel de concepte. Ceea ce știu sigur că a înțeles este valoarea banului și faptul că, în limita celor câțiva lei raționalizați din pensia lui amărâtă (de unde altundeva?), se poate aduce undeva în pragul extazului, fără prea mari eforturi. Probabil că asta e și timpul în concepția lui - pensia împărțită în zile, împărțită-n pahare, toate astea până când nici paharele nu se mai împart. Atunci viața se anulează pentru lașii decedați mobili din barul aruncat parcă în nicăieri, pe strada Saturn, cu program de la nouă fix până la ultimul client.

În zilele de iarnă, când nimic nu își permitea să trăiască, îl vedeam așteptând în față, încă din jurul orei opt, căutându-și de lucru, în veșnicu-i pardesiu spălăcit, cândva brun, ce nu-i putea împiedica inima să nu înghețe.

Dimineți ca astea nu poartă nimic relevant în ele. Doar există.

Nu îl cunosc pe Sandu, deși îmi vorbește mereu. Nici el nu mă cunoaște, deși mă îngrijesc să îi surd binevoitor de fiecare dată. Cu toate acestea, sunt singurul lui prieten, adică ăla pe care l-ar chema să-i recunoască fața desfigurată la spital, în cazul în care s-ar întâmpla ceva, și singurul care știe că nu a fost dintotdeauna așa. Cândva era și el om și iubea (dar nu îndeajuns de mult încât să-și zboare creierii când i-a plecat din viață, pe vecie, unicul stâlp de rezistență și poate prea mult ca să mai poată vreodată să-și caute un altul). Nu mă înțelegeți greșit, ei toți îi știu povestea, adică i-o cunosc, dar nimeni nu s-a obosit să-l vizualizeze în postura unui nonalcoolic tânăr, mai puțin gălăgios și îndeosebi fericit. Nici eu n-aș fi făcut-o dacă gânditul n-ar fi rămas încă, din nefericire, una dintre cele mai dureroase și constante preocupări ale vieții mele. Poate fi clasificat acolo?

Ioana nu știe tura de dimineață, pentru că ea întotdeauna ajunge pe la amiază, fără să înțeleagă cu adevărat ce se petrece. Ai impresia că nu realizează niciodată unde se află sau cum a ajuns aici. Totuși, imediat ce se așază (întotdeauna picior peste picior, întotdeauna în același colț) și își aprinde o țigară, existența ei pare a o lua de la-nceput. Am remarcat-o pentru că e mai tânără decât ceilalți (poate merge pe treizeci?) și pentru că are un mod extrem de captivant de a fuma. Probabil este singurul lucru fascinant în cazul ei, căci din hainele simple, din geanta roasă, pe care o

poartă mereu după ea, și din ochii opaci n-aș putea ajunge la nici un fel de concluzie, așa cum îmi stă în fire. Dar eleganța cu care se dedică tutunului, simplitatea degetelor ei, mereu tremurânde și-ntr-o eternă căutare, cu gesturi de nervoasă rețineră, oh, aș putea să scriu o carte despre ele!

Probabil Ioana crede că mă interesează și alte aspecte ale ei, pentru că îmi surâde, lipsită de convingere, de fiecare dată când mă surprinde studiind-o. Nu pot s-o învinuiesc, căci aceasta este, într-adevăr, una dintre cele mai mari spaime ale femeilor - că vor îmbătrâni și vor fi urâte și nu le va iubi nimeni. Singurătatea. De aceea s-a și măritat recent, dar vine aici în continuare și nu poartă verigheta, sperând să se păstreze intactă măcar aici, în locul unde nimeni nu mai există cu adevărat.

Uneori îmi pare rău.

Nimic promițător, nu cred în zilele de 19, cum nu cred nici în cele de 26 sau de 28. Odată cu înserarea, mă simt mai singur. Mereu se difuzează același meci. Mai îmbătrânesc o zi. Și dacă ar fi să notez o cea mai mare realizare a vieții mele, n-aș ști ce să scriu. Ce-ar fi să dau foc la tot, să ia foc totul? Să ardă totul, să dispară... Mă oprește conștiința mea plicticoasă sau frica de închisoare pe viață. Mă gândesc, dacă tot sunt închis până la moarte, măcar să-mi aleg locul. Iar acolo n-ar fi, din punct de vedere obiectiv, mai bine decât aici.

Îmi pare mereu rău.

Birtul ăsta nu a fost ideea mea. Vinovat e Francisc, unchiul meu, și falimentul lui taică-meu, și moartea mamei, și recăsătoria cu... Am ajuns aici. Cred că ar fi fost mai rentabil din punctul de vedere al mântuirii personale să mă adopte Sandu, pentru că el și-a iubit nevasta și nu și-a găsit pe altcineva. Ne-am fi putut ajuta reciproc, iar așa n-ar mai fi devenit un alcoolic. Uneori chiar crede că sunt fiul lui, dar el nu a avut niciodată unul, lucru pe care îl știu tot de la el.

Dacă n-aș fi atât de laș, poate că lucrurile ar sta altfel.

Nu am văzut niciodată coloanele. Ce-am înțeles până la urmă din viață?

- Și care credeți că e scopul omului pe pământ? De ce ne-am născut, cum de ne-a lăsat tocmai pe noi Dumnezeu?

Paradoxal, chipul ei este lucrul pe care mi-l amintesc cel mai puțin, pentru că l-am reconstruit de nenumărate ori de-a lungul timpului. Pentru unii amintirile rămân intacte, simple tablouri ale unei existențe prin care au trecut. Eu, care sunt dotat cu incapacitatea de a-mi fixa repere vizuale stabile în minte și, în plus, cu o imaginație cel puțin prea haotică, fetele devin niște termeni improprii. Să zicem că ceea ce o caracterizează cel mai mult este o senzație, o căldură ușor amețitoare. Pur și simplu am știut, aș fi putut să-mi pierd orice simț și tot aș fi știut, aș fi putut să înebunesc și cred că am și făcut-o. Când ești în posesia unui adevăr, ai face orice doar să-l păstrezi al tău, neprihănit. Nu-i

(continuare în pag. 30)

mai simt mirosul, dar îl pot recrea din părul ei, din umărul ei, din sufletul ei. Nu vreau să fiu înțeleș greșit, nu e un lucru arbitrar. Nu am ales nimic din toate astea.

- Ca să ne jucăm și să-i iubim pe mami și pe tati!

Era genul de educatoare care, la acest fel de răspunsuri, plângea. Mi-a expus fără nicio rețineră faptul că ea nu crede în maturitate, că e de părere că doar învățăm să creștem și că autenticitatea sufletului izvoarăște din originea lui. Sau cel puțin asta era explicația complexă care trebuia să-i motiveze modestul loc de muncă. Un adept al iluminării de suburbie, credea în tot ceea ce adulții în toate mințile au învățat să respingă - era femeia cititului în cafele, a tarotului, ghicea zodiile oamenilor și se interesa de tot felul de amănunte cel puțin chestionabile, care-i alimentau păreri preconcepțute. Avea câte ceva de spus despre orice, iar imediat după ce făcea o afirmație, se contrazicea singură, convinsă fiind că trebuie să existe cel puțin două laturi ale fiecărui lucru. Vedea totul acolo unde nimeni nu mai vedea nimic. Și eu o credeam. Am crezut-o încă de la început, mai mult decât l-am crezut pe Dumnezeu, pentru că pe ea o puteam vedea și atinge. Și totuși, nici pe ea n-o puteam percepe în totalitate. Am crezut-o cum nu știam că pot să cred în ceva vreodată.

- Ești un om bun.

Sau poate din cauza asta, egoism, e drept, dar nu mi-a zis nimeni niciodată nimic. Mama obișnuia să-mi dea cafea cu lapte, deși aveam doar 5 ani, și să mă îmbrace în galben, culoare pe care o detestam. Dar de asemenea mă lăsa să îi pieptăn părul bogat și îmi spunea că nimeni nu e mai frumos pe lumea asta ca mine.

- Nici măcar tati?

- Nici măcar el! spunea și surâdea, deși ochii ei sclipeau neîncetat, într-o dragoste vie, a cărui rod eram. Și știam că de asta mă iubește.

Mai târziu, când am cunoscut-o pe ea, într-o rochie de vară galben palid, am cunoscut și ceea ce înseamna ceea ce popular este denumit, cu sfiala ce-i drept, "fericire". Am aflat cum o cheamă mult mai târziu, dar deja ne știam de când lumea. Numele ei mi-a dat fiori, căci eram atât de mic și de înspăimântat în fața existenței ei, mai mare decât viața-ntreagă - un simplu "Ana", ca un zbor, ca un cerc compact, în care se ascundeau toate tainele lumii. Numele fără început și fără sfârșit. Ochi tulburi, albaștri, păr castaniu, buze pline, din astfel de repere mi-o construiesc și acum.

N-aș fi vrut să o fac pe Ioana să-l înșele pe Cumilcheamă, dar nici nu am avut vreo intenție să o opresc. Îmi pare rău pentru ea, pentru că mi-e silă de ființa ei.

Niciunul din noi nu credea în căsătorie, dar amândoi credeam în dragostea veșnică. Probabil că cele doar 22 de primăveri adunate au fost unul din factori, dar oricum credeam în mult mai multe lucruri atunci. Munții Pădurea Neagră, zile-ntregi petrecute în curse internaționale la clasa a 3-a și mese sărăcicioase, dar asta era visul ei. "Ne-am cunoscut la sfârșit, deci haide să mergem până la început!" Nu puteam obiecta la așa ceva, îndeosebi pentru că împărțeam o atracție stranie pentru apă. Ea pentru că se lăsa în cursul ei, iar eu pentru că nu puteam decât să mă împotrivesc.

În derivă.

Ioana fumează în pat. O găsesc aproape frumoasă pentru o secundă.

Am mers pe calea Dunării. Am fost peste tot, pe jos, în trenuri și bărci, îndeosebi în bărci. Am lăsat-o să ne ducă acasă, deși ne rugam să-nghete acolo, ca să rămânem pe vecie. Trei luni, vara. Lumea era curată. Nu știam nimic mai mult. Nu credeam așa ceva, dar când am ajuns în România m-am simțit cel mai învrednicit să fiu acolo. Totul capătă sens, spălat de ape și de amor.

Tragedia n-a existat. Ana a murit în flăcări. A murit de prea multă iubire. A murit pentru că eram prea fericiți. La concluzia asta am ajuns. Mi-aș fi dorit să-mi explice atunci Dumnezeu ce era în capul lui, dar n-a știut să-mi zică. Nimeni n-a știut să-mi zică nimic, pentru că nimeni nu mă vedea. Eram mai mult comic decât tragic. Eram?!

- Bună dimineața, băiete!

- Este trecut de unu, nene. Ai pățit ceva?

Sandu nu-mi răspunde, doar își face loc undeva lângă teighea și îmi întinde ceea ce pare a fi o bancnotă mototolită. Știu deja ce își dorește. Azi pare schimbat... treaz. Mirosul de tărie îl face să înnebunească, m-aștept să delireze. Dar nu zice nimic. Nu pot să-l întreb nimic.

Pe Ioana a bătut-o soțul ei. Îmi plânge-n brațe, iar eu nu știu ce să fac. Îmi povestește cum ne-a văzut, cum e turbat de gelozie și-și cere scuze. Totuși îl iubește și nu-mi poate accepta sentimentele. Trebuie să se-ntoarcă la el. Eu mă uit la ea, dar nu o văd. Nu văd nimic. Nu cred în zilele de 20, cum nu cred nici în cele de 27 sau de 29.

Când am ajuns în Galați, Ana mi le-a arătat.

- Vezi luminile alea?

- Alea care se pierd înspre bac?

- Toate luminile alea, care se preling în apă, în dungi difuze... cum ar fi să fie toate coloane luminoase, să se sprijine pământul pe ele?

- Da, și să fie o altă lume dedesubt, am zis, dar doar în glumă.

Ea nu a crezut același lucru:

- Dacă e o altă lume dedesubt, să mă duci acolo! Îți imaginezi, să-notăm toată viața printre coloane de lumină, doar noi doi?

- Crezi că-i o lume mai bună?

Nu mă puteam abține.

- E o lume suficientă.

- Nimic nu e suficient.

- Cred că ai dreptate, se scuză ea, cedându-mi tandru ca de obicei. Dar ar fi lumea noastră și asta ar face-o mai bună. Am putea să alunecăm toată viața dintr-o lume-n alta, doar noi doi... Asta ar fi cu adevărat suficient.

Mi-aș fi dorit atunci să le văd cu adevărat.

Ieri s-au împlinit 7 ani și 3 săptămâni. Mi-e silă de mine. Mi-e silă de faptul că nu pot să am un scop, mi-e silă de Sandu pentru că e un bețiv și de Ioana pentru că n-a iubit niciodată, ba chiar și de

(continuare în pag. 31)

Ana pentru că a murit, reducând considerabil bogăția termenului "totdeauna". Mi-e silă de toți oamenii care îmi calcă pragul în fiecare zi, ascunzându-și viețile în perdele de fum și aburi de alcool. Mi-e silă de banii din care nu pot să iau pentru nimeni nimic. Mi-e silă de flăcări și de bătrânețe. De economie. De mâncarea modificată genetic. De miniștri. De frunzele din parc.

Viața mea începe în momentul ăsta. Asta e ziua unu. Șapte trei unu, un moment bun să mori. Sufletul meu o să mă ierte. El trebuie să înțeleagă.

Am alergat ca un nebun. M-am oprit, aproape fără aer. Întuneric. Nu știu exact la ce mă așteptam. Cerul este negru, iar în locul lumii mele de basm nu e nimic. Nicio lumină aprinsă de cealaltă parte. Poate și ei țin doliu. Întreaga planetă ar trebui să țină doliu. De ce credeam c-o să le văd tocmai acum?

Sunt aproape de sfârșit. La malul apei ăsteia. Apa care i-a sărutat picioarele Anei. Apa în care și-a vărsat lacrimile. Câte lucruri împărtășim... Credea că Dunărea e sfântă. Nimic n-o putea opri - niciun munte, nicio stâncă, oricâte ar fi vrut să-i curme calea. Credea că așa e și omul. Trebuia să fie așa. Omul fluviu, care curge mereu, asta era Ana, așa s-a vărsat toată în mine. Nu știu unde altundeva aș putea fi...

Pentru prima dată în viața mea sunt recunoscător că teama mea din copilărie pentru apă m-a împiedicat să învăț să înot. Omul poate trăi fără oxigen aproximativ 6 până la 8 minute.

Unu, doi, trei...

O lume suficientă. Mireasă de când lumea.

Cinci, șase...

Întotdeauna mi-am dorit să mă desprind de rațiune. Să las apa să mă inunde, să devin una cu esența ei, cu sentimentul.

Fiecare are scopul lui în viață. Al meu a fost să o iubesc pe Ana.

"Radu Iulian, o iei în căsătorie pe Oprea Ana Maria?"

Uită-le... Nu credeam. Ce clădiri minunate, toate îmbrăcate-n bolte luminoase. Numai îndrăgostiți, numai îndrăgostiți printre coloane...

„Da! Da, o i...”

Liniște.

Lucrare premiată cu "Premiul pentru originalitate" la Concursul de creație literară "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a IV-a a, categoria de vârstă 15-21 ani, Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, 23-27 mai, 2012.

pe două picioare. Întoarse ochii spre el... albaștri ca cerul de deasupra. Zâmbetul ei rămase suspendat deasupra timpului... Întinse mâna spre el, invitându-l să treacă pragul în lumea ei. «Alege... alege... mai repede!» Se uita nehotărât de la o ușă la alta. Iși duse mâna la inimă în semn de prețuire pentru frumoasa "sirenă", plecându-și fruntea în fața ei, apoi păși prin ușa roșie. Se apropie de copiii care stăteau strâns îmbrățișati, ocrotiți de mama lor. Ochelarii negri acopereau privirea îndurerată a femeii.

-Vă pot ajuta?

Puștii nu s-au întors, nu l-au auzit. Au fost preluați de un domn în vârstă.

-Bunicule, tati se face bine, nu-i așa?

-Da, scumpa mea, cu siguranța, o sărută pe creștet bătrânului.

Era invizibil? Femeia s-a întoars spre el, renunțând la ochelari... avea cei mai frumoși ochi de culoarea azurului.

-Tu... din nou? era nedumerit.

-Nu m-am îndoit niciodată de tine! Știam că nu ne vei părăsi. Întotdeauna ai ales variantele ce implicau ajutorul acordat celorlalți...

O studia, mirarea lui creștea cu fiecare clipă.

-Semeni cu bătrâna din magazinul de anti-chitătăți! Tu... ești...

Femeia râdea.

-Nu te-am mințit. Ți-am dezvăluit că te așteptam.

-Eu eram cel de pe targă... cum?

-Da, domnule doctor, ai fost lovit de o poartă care s-a desprins când salvai un om.

-Adică am renunțat la o plajă exotică și o sirenă superbă, ca să sfârșesc lovit de o bucată nenorocită de lemn?

-Tu erai rănitul. Îți vei reveni. În trei zile ești aproape nou.

-M-am liniștit. E ciudat că nu mă vede nimeni, în afară de tine.

-Încă nu ești vizibil în noua ta viață. Doar după ce-ți vei reveni, în salonul de spital, alături de noi, familia ta.

-Ei... sunt ai mei?

-Într-un alt context, ar fi o întrebare ofensatoare la adresa unei femei, zâmbi ea.

-Cum... ne cheamă?

-Dina. Ei sunt Paul și Pris. Numele tău este același pe care îl porți.

-Ești medic?

-Da, amândoi suntem, avem de lucru după explozia asta puternică...

-Să mergem.

-Nu înainte de... îl sărută, încolăcindu-i gâtul cu brațele. Buze fierbinți, cu aromă de căpșuni.

O strânse cu putere.

-Bine ai revenit! îl privi prin perdeaua de gene negre.

-Să-mi aduci aminte, unde am rămas, după ce scăpăm de calvarul asta! o mângâie pe obraz.

-Fii sigur!

Georgeta MUSCĂ-OANĂ

Suntem esența din poem

Pe-arcada zării rubinie,
Prin arabescuri mă strecor
Și-n a iubirii armonie
Te simt pe-al cerului decor.

Te regăsesc pe-un prag de seară,
Privind al umbrelor balet
Și-n goana norilor de ceară
Strunești lumini pe șevalet.

Tu, fiu al brizelor blajine,
Trezind culori în ochi de sfinți
Ești visul ploilor virgine
Pe trupul verilor fierbinți

Și întrupat din păpădia
Ce-n libertate a-nflorit,
Ești dor ce arde-n bucuria
De-a regăsi eternul mit.

Sunt iedera cu gust de soare
Și nu-mi las trupul pe pământ,
Tu ești copacul ce cu-ardoare
Așteaptă să îi fiu veșmânt.

Ești vers în blândă lunecare
Spre pana gândului boem
Și în regească-mbrățișare
Suntem esența din poem.

Spre calea regăsirii

În busuioc și smirnă ne spală de ispite
Și-ndreaptă-ne, Părinte, spre calea regăsirii!
Topește îndoiala din inimi chinuite
De patimi și angoase, de umbrele iubirii!

Șoptește-i înserării să stingă desfătarea
Culorii ceruite pe tâmpile damnate!
Să-i șteargă ochii lumii cu ruga și iertarea,
Să îndulcească plânsul speranței întomnate.

Ce tristă e lumina când fuge înspre noapte,
Dorind s-ascundă chipu-i de zâmbete imunde!
Și simte nepăsarea, minciunile din șoapte
Ce-i sângerează-n pleoape iernatice secunde.

În fibra necredinței o rază sângerează
Și mistuie-adâncimea privirilor păgâne;
Din sfera-ncețoșată simțirea evadează,
Dar ne-nțeleasă rană în urmă-i va rămâne.

Sorbind lumini virgine

Sub protecție demiurgică,
minutarul Universal zburda
sub patimi ascunse,
topind pe umerii cerului
salba stelară, mustind de lacrimi.

Onirice entități,
în murmur lasciv, coborau
din memoria unei nopți neștiute,
smicurând bobul de rouă
sub copita de mustang a unui zefir.

Pe sofaua cerului, în albă lentoare,
norii ștergeau urma lacrimii nocturne
ce se-ascunsese
în pântecul virgin al razelor matinale...
Ridicând pleoapa lumii,
sunete trunchiate
lacerau holograma păcatului
și-n pumnii aerului se zbătea himera iubirii.

O rază neastâmpărată,
căzută din patul nupțial,
șicana ochiul nedormit al unui fluture care
în dezechilibru, pe sfoara clipei,
se prăbuși în nectarul dulce-amăru
al dimineții.

În divin să te încrezi!

Nu te minuna, copile, că e omul dezolat,
Pe planeta necredinței, de ispite-i racolat!
Plafonarea stă la pândă, cărți se cumpără mai rar;
De n-ai bani, nu ai putere, dar se spune că n-ai har.

Toată lumea e pe fugă, interesu-i versatil,
Se pășește pe cadavre; totul e să fii abil.
Mulți se zbat în sărăcie, alții știu doar de festin
Și, uitând ce e frăția, se dă vina pe destin.

Altruismul și respectul nu mai sunt ce-au fost odat',
Noțiunea de dreptate tot mai mult s-a demodat;
Codul este numai unul, dar se-aplică diferit,
În procese mult contează ce complet ai nimerit.

De privești atent pe stradă, nici pe-o față zâmbet nu-
i,
Iar de cazi bolnav, alături, chiar nu-i pasă nimănui;
Dacă-ncerci să-ți faci prieteni, imediat apare-un zid,
Iar când vrei comunicare și mai abitir se-nchid.

De te agresează unul, nicio clipă să nu crezi
Că te-ajută cel de-aproape; doar pe tine să mizezi!
Refuzând să vezi cinismul, sigur o să te-amăgești,
Nu uita că-n lumea asta, unde-s mulți, tu singur ești!

Vei simți cravașa clipei, dar nicicând să nu cedezi
Și-n durerea-ți solitară, în divin să te încrezi!

Maria TIRENESCU

Tancul

O zi frumoasă de vară. Eram în curtea școlii, pustie în acel moment. Nu găseam nimic de făcut.

Dinspre Poduri se auzea un uruit de motor. Din locul în care eram, nu vedeam nimic. M-am gândit că, dacă merg pe terasamentul liniei ferate, văd mașina care face acel zgomot neplăcut.

Poarta era închisă, dar gardul din care unii elevi au rupt câteva scânduri nu fusese reparat. Am ieșit și am privit în lungul liniei. Nu venea nici un tren. M-am urcat pe terasament și am văzut ceva: un tanc urca panta de lângă Poduri. Am verificat dacă nu vine vreun tren și am rămas să privesc tancul.

Un timp, tancul a urcat. Apoi, a coborât. A pornit și, după câteva clipe, a început să urce făcând mult zgomot. N-a ajuns la jumătatea pantei, că s-a oprit. La scurt timp, a început să coboare.

Priveam și încercam să-mi imaginez ce se întâmplă acolo. Credeam că tancul nu poate să urce, că panta e prea abruptă. „De ce nu urcă pe Poduri prin Țițări? Pe acolo e un drum mai bun.”

Tancul venea la vale cu viteză destul de mare. Mi-era teamă că nu se va putea opri. Din Calea 1 Mai, care mergea paralel cu Vaserul, dacă nu s-ar fi putut opri la timp, tancul s-ar fi rostogolit în râu. În acea zonă, malul era format dintr-o stâncă. Jos, Vaserul era destul de adânc. Băieții mai mari săreau în apă de pe stâncă. Îi auzisem într-o zi cum se organizau: „Mergem la Stancă?”. L-am întrebat pe unul ce e aia „stancă”. Și mi-a arătat acel loc. Mi-a spus că numai cine știe să înoate foarte bine poate sări de acolo fiindcă e periculos.

Din când în când verificam dacă nu vine vreun tren. Nu venea. Cu trecerea timpului, emoțiile mele creșteau. „Ce-o fi cu tancul acela? De ce nu l-au reparat?”

Tancul a oprit la timp. Pe Calea “1 Mai” circulau căruțe și oameni. Foarte rar trecea câte un autocamion. A făcut o pauză mai lungă.

Mi-a venit o idee: să merg la un coleg de clasă care locuia foarte aproape de zona pe care o urmăream de ceva vreme. Am fugit să o anunț pe mama:

- Mămico, te rog să mă lași să merg la Nuțu, că trebuie să îi spun ceva!

- E urgent?

- Da. Trebuie să te ajut?!...

- Nu. Du-te, dar fii atenta cum umbli!

Am alergat prin curtea școlii, am ieșit prin gardul rupt, am urcat pe terasament și, cu grijă, am mers pe traverse până la podul de lemn care era peste Vaser. Eram foarte grăbită. Ajunsă pe celălalt mal al râului, am luat-o la fugă. Nu erau trecători. Până la drumul cu tancul era aproximativ o sută de metri. Nuțu locuia la penultima casă.

Mama lui Nuțu era fiica preotului care m-a botezat. S-a bucurat că mă vede, dar era nedumerită.

- Sărut mana! Nuțu e acasă?

- Ce e graba asta?

A trebuit să îi spun doamnei de ce am ajuns în fugă la ei.

- Nu e nimic deosebit! Soldații de pe Poduri învață să conducă. Fac practică pe tanc. Ți-a fost teamă

degeaba!

În timp ce vorbeam, tancul a început să „toarcă” egal și să urce frumos. L-am urmărit amândouă până când a ajuns sus. Nu s-a mai oprit.

- Bine că s-a terminat! Am avut emoții. Merg să-i povestesc mamei. Sărut mâna!

Am plecat liniștită. Nu mai trebuia să alerg. Am coborât până lângă apă. Acolo nu erau case. Vinerea veneau țărani cu animale de vânzare și ocupau acel loc. Am aruncat câteva pietre în apă, am urmărit cercurile și câteva crengi și frunze aduse de apă.

Podul era ca o casă, avea acoperiș și avea chiar și geamuri. Pe mijlocul podului circulau căruțele și mașinile. Pe margini, pe trotuarele care erau ceva mai înalte, mergeau pietonii. M-am oprit la o „fereastră” și am privit în lungul râului. Sub pod, apa trecea liniștită. Mai sus, în dreptul stâncii, parcă nu mișca, dar în unele locuri se rostogolea cu furie peste pietre.

Pe linia ferată trecea mocănița. Am alergat la capătul podului. Bariera era lăsată. De lângă ea, am privit trenulețul care era format numai dintr-o locomotivă mică și trei vagoane cu lemne. Am așteptat până când ceferistul a ridicat bariera și am trecut. Am mers pe linie până la spărtura din gard alergând spre casă.

Între timp, tata venise din oraș. L-am povestit ce am făcut și el m-a ascultat cu răbdare. Mi-a pus câteva întrebări și m-a lăudat că am fost prudentă. Apoi, mi-a promis că îmi va povesti și el o întâmplare din timpul copilăriei sale.

Sfertul academic

A trecut o vreme bună de când nu s-au văzut. Lucrau la școli diferite și numai la cercul pedagogic se întâlneau.

- Îți amintești, Ioana, cum râdeam de tine când spuneai că dormi un sfert de oră?

- Să înțeleg că acum nu mai râzi?

- Abia acum văd câtă dreptate aveai. Într-un sfert de oră, te poți odihni suficient pentru a mai putea lucra câteva ore...

- Decalajul este normal. Fiica ta e cu câțiva ani mai mică...

- Despre ce sfert de oră vorbești? Lămuriri-mă, interveni Aurica.

- Spune-i tu, Ioana, că știi mai bine cum e cu sfertul academic!

Zâmbind, Ioana e de acord să le povestească.

- Când erau fetele noastre mici, aveam ore și de dimineață, dar și la seară. Chiar și sâmbăta ajungeam acasă după ora două. Uneori, eram foarte obosită. De aceea, le rugam pe fete să mă lase să dorm puțin. Nu era nevoie să fac liniște deplină, dar le ceream să nu trântescă ușile, să nu intre în dormitor și să mă trezească după un timp, în funcție de situația concretă. Le așezam ceasul pe masa din camera lor, le spuneam să mă trezească atunci

(continuare în pag. 34)

„există iubire în anotimpuri // am strâns iubire // din felinare aprinse de margini de drum”.

Ca o neîmplinire în viața asta, se leagă speranța: „poate-ntr-o altă viață // mă chemi să intru-n dorul tău // să am de unde curge veșnic” (Există iubire).

Lectura poemului „izvorul ce aprinde nerușinat felinare” îți lasă prelinsă lacrima pe obraz, chipul bunicii fiind o acuarelă de o cromatică curcubeică. Aș aduce în pagină întreaga poezie, dar las cititorului plăcerea de a lacrima.

Selectez doar: „cu riduri și privirea caldă // bunica // îmi taie gândurile //...”, „mi-e dor // de inocența rămasă lângă salcâm // nu știu să mă găsesc printre flori //...”, „chipul de pe piatra de mormânt // nu mai păstrează albul căldurii // zâmbește blând, ca un șaman care și-a încheiat”, „- bunico // toate crengile s-au prăbușit // nu mai știu să di pom”.

Și-am lacrimat și eu.

Poemul „ce gust are azi neprevăzutul” este în același timp și o întrebare neretică pe care și-o pune poeta; despre gustul neprevăzutului de ieri, nu mai știm nimic.

Desprinderea de „acest eu” pentru o simbioză cu un alter ego: „un sentiment de beatitudine mă face nemuritoare // pentru o zi // pentru o clipă” - versuri ce mi amintesc de Hyperion al lui Eminescu, ori de Demoul lui Lermontov, ori - ca să mă deconspir - de Lucifer al meu, poem de 202 strofe, în curs de apariție, încercând a întregi o trinitate născută... de nimenea născută.

Universul poetic al Mariei Ileana Belean e cât un univers. Poeta stăpânește atât figurile de stil, - tropii - , cât și figurile de cugetare, de sintaxă poetică. Aș aminti, în frecvența folosirii, câțiva dintre tropi: epitetul, metafora, prosopopeea, comparația, dar și sindetonul și asindetul, elipsa, interogația ori exclamația retorică, ca mijloace poetice de care se folosește orice poet.

Epitete: „amurgul însângerat”, „seri albe”, „alb poem”, „frunze rănite”, „gândul aspru”, „liniștea duioasă”, „visul înfiorat”, „lacrima împietrită”, „aerul sculptat”, „vorbele șuierate”, „degetele oarbe”, „ramul adormit” ș.a.

Metafore: „adăpostul zorilor // se clădește // secetă de cer // în fiecare stâncă”; „pădurea de cuvinte nespuse”; „cuvântul // zidit întors în vorbe flămânde”; „adierea care închină firul de iarbă // din vasul de lut”; „pe creștetul efemerului // se așterne lumina”.

Personificări: „seara își întoarce privirea”; „suspînul se face fluture”; „îndoiala se zbate în plasă”; „sărutul izvorăște”; „chiciura // cu mâna cumpănă // întinde pânza”; „timpul // mângâie trupul // în care pulsez”; „minciuna bate din palme”; „timpul se dezbracă de timp”; „soarele // tremură de frig”; „înflorește lutul” ș.a.

Fire sensibilă, atentă la rosturile firii, cu mesaj direct ori subliminal, poeta Maria Belean dă sens și scop și țel trecerii omului prin timp, lăsând testament urmașilor că trebuie să lase în urma lor o urmă care să placă Dumnezeuului ei și-al nostru.

Ne-am interceptat virtual, în speranța că într-o bună zi o voi îmbrățișa-o concret și prietenește.

când limba mare ajunge la numărul doisprezece sau, după caz, la trei, la șase... De obicei, fetele respectau condițiile. Știau că trebuie să mă odihnesc, dacă vreau să îmi reușească ceea ce trebuie să fac.

- Și dormeai un sfert de oră? întrebă Aurica.

- Ei, un sfert de oră! Dormeam mai mult sau mai puțin. Depinde... Uneori, nu reușeam să adorm. Mă gândeam la ceea ce urma să fac. Alteori, adormeam. Oricum, eram sigură că fetele mă vor anunța că timpul planificat s-a scurs. Cele zece-cincisprezece minute erau de aur.

- Acum e rândul meu să constat că acel somn „furat” e foarte bun. Nu mai râd, dar atunci nu înțelegeam cum poți să dormi un sfert de oră.

- Voi nu ați auzit cum se odihnea Einstein? Se așeza în fotoliul, care era pe o bucată de tablă, ținând în mână o cheie. Îl fura somnul, dar se trezea la zgomotul produs de cheia pe care o scăpa atunci când adormea. Odihna era suficientă pentru a se putea ocupa în continuare de problema la care lucra. Nu mă compar cu Einstein, compar doar situațiile și condițiile. Poate e doar o poveste pusă pe seama lui Einstein, dar e interesantă și are un sâmbure de adevăr științific.

- Ei, și voi! Imediat ajungeți a adevărul științific, la sfertul academic... Vă credeți savanți? Măi, ce idei aveți!

- Lasă, Aurico, sunt amintiri din tinerețe! Când vom fi pensionare, vei veni și ne vei spune tu cum e cu sfertul academic și cu somnul furat! Să mergem, că începe ședința!

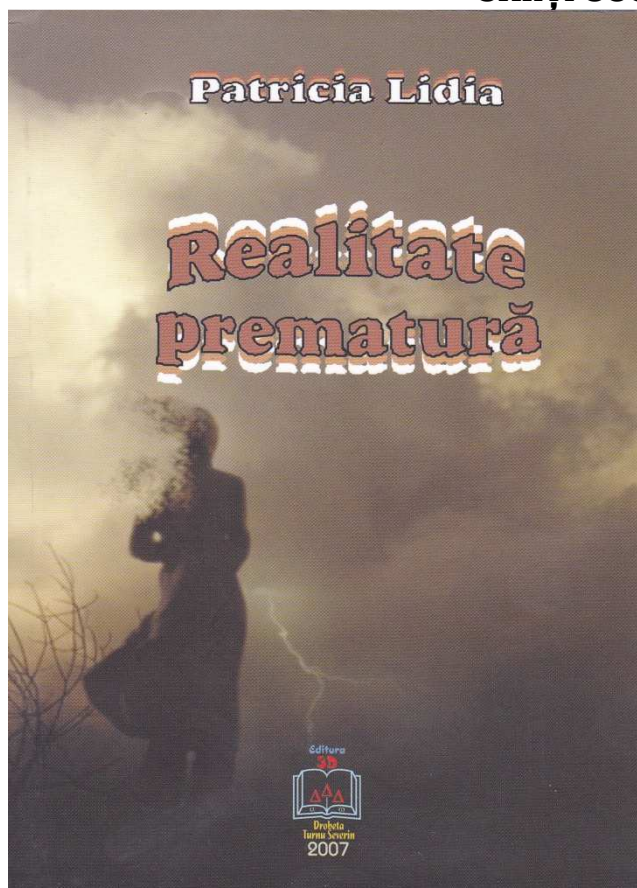

absolut necesară. Latura identitară a unui popor este înțeleasă numai în lumina unor parametri ideatici care devin idealști, iar idealismul la rândul lui devine posibil cu ajutorul tradiției. Poporul român înnoată într-o autenticitate de tradiții, toate adunate în configurația satului, una din comorile de netăgăduit ale culturii române.

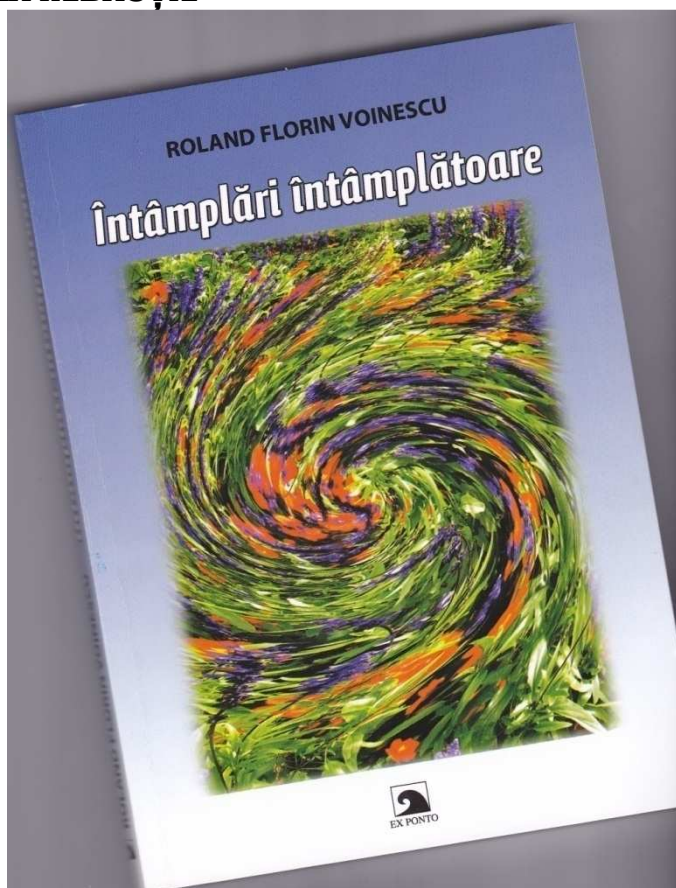
Satul românesc înseamnă, cel puțin sub aspectul unei realități imaginare constante și omniprezente în operele literare, pietate, curaj, acceptare a destinului, resemnare dar în egală măsură o luptă continuă, cu alte cuvinte un amalgam de elemente etice care contribuie la un sistem axiologic cultural fundamentat pe responsabilizarea față de tradițiile strămoșești al căror glas se face auzit numai în mediul rural. Aceasta este prezența de care se bucură satul în majoritatea creațiilor literare românești cu ajutorul cărora înțelegem semnificația lui în cultura noastră și în ce măsură este el o transcendență idealizată care îmbracă ulterior forma unei reprezentări identitare naționale.

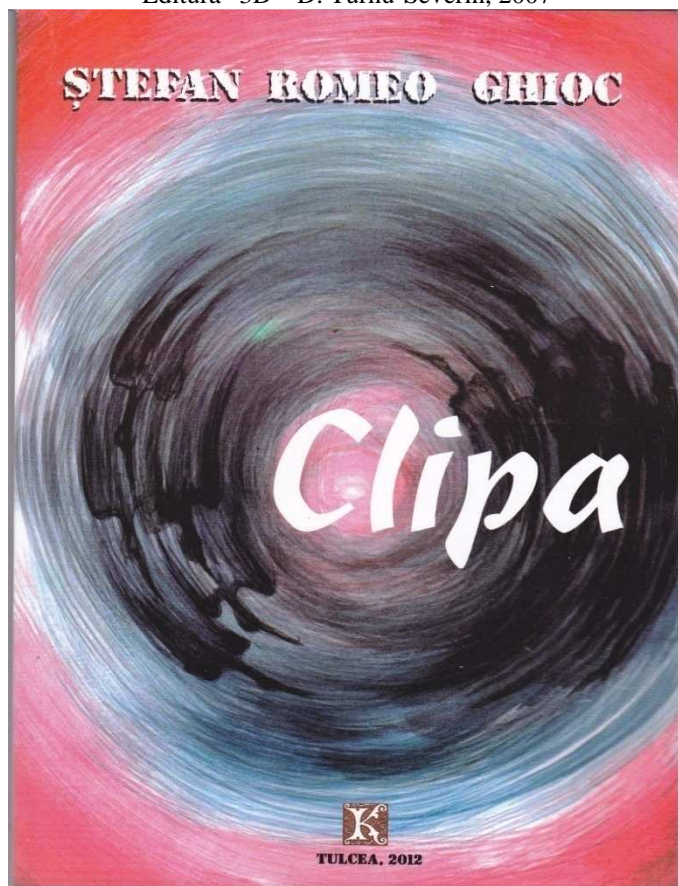
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

Patricia Lidia – Realitatea prematură
Editura “3D” D. Turnu-Severin, 2007

Roland Florin Voinescu - Întâmplări întâmplătoare
Editura “Ex Ponto”, Constanța, 2012

Ștefan Romeo Ghioc – Clipa
Editura Karograf, Tulcea, 2012

Nicolae Rădulescu - Basarabia, de la cotorpire până la
unirea cu Patria Mamă - Ed. Karograf, Tulcea, 2012

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 47s, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro